

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZ YETERLİLİK
ALGISI VE KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

Neslihan HORASAN

DENİZLİ-2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZ YETERLİLİK ALGISI VE
KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Neslihan HORASAN

Danışman

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Temel Eğitim Anabilim Dalı – Okulöncesi Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Neslihan HORASAN tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Algısı ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /...../ tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Neslihan HORASAN

TEŞEKKÜRLER

Lisans üstü eğitim sürecimin her aşamasında bana yol gösteren, her türlü katkı ve desteği sağlayan bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım, danışman hocam Prof. Dr. Mustafa BULUŞ'a içtenlikle teşekkür ediyorum.

Hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen babam Mustafa Gür'e, annem Gurbet Gür'e ve kardeşlerim Aslıhan Gür'e, Hilal Gür'e, Şükrü Kürşat Gür'e, yüksek lisansa başlamam konusunda beni cesaretlendiren, bütün yüksek lisans sürecinde yanımda duran ve hiçbir zaman desteğini esirgemeyen sevgili eşim Davut Horasan'a, bütün sevgisiyle beni sarıp sarmalayan canım oğlum Uraz İsmail Horasan'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Neslihan HORASAN

ÖZET

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

HORASAN, Neslihan

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı

Okul Öncesi Eğitim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Ocak 2022, 65 sayfa

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modelindedir. Araştırma evreni 2021- 2022 eğitim öğretim yılında Denizli il merkezinde ve Denizli'nin tüm ilçelerindeki Resmi Bağımsız Anaokulu, Resmi Anasınıfı, Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulu, Özel Bağımsız Anaokulu, Özel Anasınıfında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden oluşmaktadır. Örneklem ise 234 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; Kişisel Bilgi Formu, Öner ve Le Kompte (1985) tarafından 20 madde olarak geliştirilen Sürekli Kaygı Ölçeği, Woolfolk ve Hoy (1990) tarafından geliştirilen ve Kesgin (2006) tarafından Türkçeye uyarlanan, 9 madde olacak şekilde kısaltılan ve geçerlilik-güvenirlilik çalışması Kesgin (2006) tarafından yapılan Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde Pearson Korelasyon Katsayısı Analizi, Regresyon Analizi, Betimsel Analiz, Tek Yönlü Varyans Analizi, Basıklık ve Çarpıklık Analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleriyle ilgili en yüksek ortalamanın “Kendimi dinlenmiş hissediyorum” maddesinde, en düşük ortalamanın ise “Genellikle kendime güvenim yoktur” Maddesinde olduğu, Öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleriyle ilgili en yüksek ortalamanın “Bir öğrenci bir etkinlikle ilgili problem yaşadığında, bu etkinliği onun seviyesine göre tekrar ayarlayabilirim.” Maddesinde, en düşük ortalamanın ise “Bir öğrenci genelde yaptığından

daha iyi yapıyorsa, bu çoğunlukla benim biraz daha fazla çaba sarf etmiş olmamdandı.” Maddesinde olduğu görülmüştür. Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık göstermemiştir. Okul öncesi öğretmenlerin yaşları ilerledikçe sürekli kaygı düzeyinin düştüğü tespit edilmiştir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin hizmet süreleri arttıkça kaygı düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri yaş, eğitim düzeyi ve hizmet yılı değişkenlerine göre farklılık göstermemiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik algı düzeyleri yükseldikçe kaygı düzeylerinin düştüğü sonucu elde edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyinin kaygı düzeyleri değişkenliğindeki rolü anlamlı bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sürekli kaygı, Öz yeterlilik, Okul öncesi öğretmenleri

ABSTRACT

Examining The Relationship Between Preschool Teachers' Self-Efficacy and Anxiety Levels

HORASAN, Neslihan

Master Project, Department of Basic Education

Pre-school Educational Science

Thesis Advisor: Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

January 2022, 65 pages

The aim of this study is to investigate the relationship between self-efficacy and anxiety levels of preschool teachers. The study utilizes relational screening model which is one of the quantitative research methods. The population which this study focuses on, are the preschool teachers who work in Denizli city center and it's districts, and work for formal independent preschools, formal preschools, vocational and technical anatolian high schools' formal practice preschools, private independent preschools, and private preschools. As for the sample; it consists of 234 preschool teachers. The data collection tools that are used are personal information form, Trait-anxiety Scale developed by Öner and Le Kompte (in 1985) in 20 items, Self-efficacy Scale developed by Woolfolk and Hoy (in 1990), shortened to 9 items/adopted Turkish/studied in terms of validity and reliability by Kesgin (in 2006). The Pearson Correlation Coefficient Analysis, Regression Analysis, Descriptive Analysis, One-way Analysis of Variance, Kurtosis and Skewness Analysis are carried out to analyze the data of this research. According to the results obtained, the anxiety levels of preschool teachers are as follows: The hishest rate is in the "I feel rested." item. The lowest rate is in the "I usually have no confidence in myself." item. Also, according to the results obtained the self-efficacy perception levels of preschool teachers are as follows: The highest rate is in the "When a student has a problem with the activity, I can readjust that activity to her/his level." item. The lowest rate is in the "When a student did better than she/he usually had done, it was mostly because I put more effort." item. Anxiety levels of preschool teachers

don't differ according to their levels of education. Rather than the level of education, it is found out that the preschool teachers have less trait-anxiety level as they get on in years. It is also found out that the anxiety levels of preschool teachers decrease as their length of service increases. The self-efficacy scales of preschool teachers don't differ according to their age, educational level, and length of service. It is gotten a result that their anxiety levels decrease when their self-efficacy perception levels increase. Also, the role of self-efficacy levels on the variability of anxiety levels is found meaningful.

Key words: Trait-anxiety, self-efficacy, preschool teachers

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU	İİİ
ETİK BEYANNAMESİ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
TEŞEKKÜRLER.....	V
ÖZET	VI
ABSTRACT.....	Vİİİ
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Problem Cümlesi.....	2
1.1.2. Alt Problemler.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.5. Sayılıtlar.....	3
1.6. Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	5
2.1.1. Kaygı.....	5
2.1.1.1. Kaygının Tanımı.....	5
2.1.1.2. Kaygının Nedenleri.....	5

2.1.1.3. Kaygının Belirtileri.....	7
2.1.1.4. Kaygı İle Başa Çıkma Yolları.	7
2.1.2. Öz Yeterlilik.....	8
2.1.2.1. Öz Yeterliliğin Tanımı.....	9
2.1.2.2. Öz Yeterlilik Algısını Etkileyen Unsurlar.	9
2.1.2.3. Öz Yeterlilik İnanışının Temelleri.....	10
2.1.3. Öğretmenlerde Öz Yeterlilik.....	12
2.2. İlgili Araştırmalar	13
2.2.1. Yurt İçi Araştırmalar	13
2.2.1.1. Öğretmenlerin Öz Yeterlilik Algıları İle İlgili Yapılan Bazı Araştırmalar.....	13
2.2.1.2. Öğretmenlerin Kaygı Düzeyleri İle İlgili Yapılan Bazı Araştırmalar..	14
2.2.2. Yurt Dışı Araştırmalar	15
2.2.2.1. Öğretmenlerin Öz Yeterlilik Algıları İle İlgili Yapılan Bazı Araştırmalar.	15
2.2.2.2. Öğretmenlerin Kaygı Düzeyleri İle İlgili Yapılan Bazı Araştırmalar ...	16
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırma Deseni	17
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu.....	17
3.3. Veri Toplama Aracı	17
3.3.1. Süreklilik Kaygı Ölçeği	17
3.3.2. Öz Yeterlilik Ölçeği	18
3.4. Veri Toplama Süreci.....	20

3.5. Verilerin Analizi	20
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	21
4.1. Çalışma Grubuna İlişkin Betimleyici Bulgular	21
4.2. Normallik Dağılımı Analizi	21
4.3. Alt Problemlere İlişkin Bulgular.....	22
4.3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	23
4.3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	24
4.3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	26
4.3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ..	27
4.3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.	29
4.3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ..	30
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	31
5.1. Tartışma ve Sonuç	31
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	31
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç.	31
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	32
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç....	32
5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç....	33
5.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç....	33
5.2. Öneriler	34
KAYNAKÇA.....	35
EKLER.....	41
EK 1: Araştırma İzni ve Ekleri.....	41

EK 2: Ölçekler	49
ÖZGEÇMİŞ	51

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4. 1. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Betimleyici İstatistikler</i>	21
Tablo 4. 2. <i>Sürekli Kaygı Ölçeği ve Öz Yeterlik Ölçeği Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi</i>	22
Tablo 4. 3. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeyleri Analizi</i> ...	23
Tablo 4. 4. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Düzeyleri Analizi</i> .	25
Tablo 4. 5. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeylerinin Yaşa Göre Analiz Sonuçları</i>	26
Tablo 4. 6. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analiz Sonuçları</i> ...	26
Tablo 4. 7. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Analiz Sonuçları</i>	27
Tablo 4. 8. <i>Okulöncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Analiz Sonuçları</i> ...	28
Tablo 4. 9. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analiz Sonuçları</i> ...	28
Tablo 4. 10. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Analiz Sonuçları</i>	29
Tablo 4. 11. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeyleri ile Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Pearson Korelasyon Sonuçları</i>	29
Tablo 4. 12. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinde Kaygı Düzeyini Yordamada Öz Yeterlik Düzeyinin Rolüne İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları</i>	30

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

İnsanın başladığı işi tamamlayabileceğine olan inancı öz yeterlidir. Öğretmenler etkinlik planlarken, uygularken, sınıf hakimiyetini sağlarken, iletişim kurarken, çocuklarda istedik davranışların oluşmasına katkı sağlarken kendi verim gücünü iyi yorumluyorsa öz yeterlilikleri yükselmektedir. Öğretmenler okul içerisinde görevlerini yerine getirirken farklı sebeplerden dolayı birtakım kaygılar da yaşayabilmektedirler. Kaygı olumsuz duygu ve durumlarda, bilinmezliklerde, belirsizliklerde yaşanan bir duygudur. Öğretmenlerin yaşadıkları kaygı gibi birtakım duygular kişinin öz yeterliliğini etkilemektedir. Öğretmenlerin öz yeterlilikleriyle kaygı düzeyleri arasında bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin, öz yeterlilik algısı ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelenerek çıkarımlarda bulunulmuştur. Çalışmanın giriş bölümünde, problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, sayıltılar ve tanımlar bulunmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Var olan eğitim öğretim sisteminin faydalı ve olumlu olması eğitim öğretimi uygulayacak ve yürütecek olan öğretmenlerin meziyeti yani kalitesi ile yakından ilişkilidir. Kaliteli öğretmen bilgi birikimi fazla olan öğretmen demek yeterli değildir. Sahip olduğu bilgi birikimine ek olarak öğretmenlik mesleğini yerine getirebilecek gücü kendinde görmeli ve öğretmenlik mesleğini severek, isteyerek, sabırla ve aktif bir şekilde yerine getirmelidir. Bütün bunlar öğretmenlik mesleğini layığıyla yerine getirebilmek için gereklidir.

Eğitimde karşılıklı iletişim ve etkileşim vardır. Çocuklar öğretmenlerinin bütün özelliklerinden olumlu ya da olumsuz etkilenmektedirler. Öğretmenlerin çocukların olumlu ve olumsuz davranış edinimleri ile ilgili mesuliyet almaları öğretmenlerin öz yeterliliklerine olan inanışları ile ilgili olduğu söylenmektedir (Kapıkıran, 2006).

Öz yeterliliği yüksek düzeyde olan öğretmenlerin çocukların yaşadıkları problemlerle daha yakından ilgilendikleri görülmüştür. Fakat tam tersi öz yeterliliği düşük

düzyeyde olan öğretmenlerin ise aynı öz veriyi göstermedikleri ifade edilmiştir. Okul öncesi eğitimi öğretmeninin görevleri arasında en uygun eğitim ortamını gerçekleştirerek planladığı etkinlikleri uygulamak yer alır. İfade edilen bu eğitim öğretim ortamında öğretmenlerin kabiliyetleri ve öz yeterlilikleri oldukça önemlidir. Öğretmenlerin şahsi kabiliyetlerine olan inancı, mesleğini her anlamda layığıyla gerçekleştirmek için lazım olan bütün davranışları ortaya koyma gayreti olarak ifade edilmektedir (Bandura, 1997).

Öğretmenlik mesleğinin psikolojik açıdan stresi fazladır. Öğretmenlerin mesleklerini layığıyla yerine getirmelerine etki eden faktörlerden biri de yaşadıkları kaygı duygusudur. Öğretmenlerin kaygı duygularının fazla olması birçok riski barındırmaktadır. Bu riskler arasında öğretmenlik mesleğini bırakma, işte yaşanan tatminsizlik, okula gitmek istememe yer almaktadır. Öğretmenlerin kaliteli ve her anlamda olumlu bir eğitim vermelerini istiyorsak duygu durumlarının olumlu seviyede olması gerektiğini bilmeliyiz (Telef, 2013).

1.1.1. Problem Cümlesi

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelenmektedir. Ek olarak bazı demografik değişkenlerin ilişkileri de ele alınmıştır.

1.1.2. Alt Problemler

- Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları nasıldır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri nasıldır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ile kaygıları arasında bir ilişki var mıdır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ve kaygıları yaşa bağlı olarak farklılık göstermekte midir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ve kaygıları kıdem yılına göre farklılık göstermekte midir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ve kaygıları eğitim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

- Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları kaygılarını yordamakta mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ile kaygıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ek olarak bazı değişkenlerin bu ilişkiyi nasıl etkilediklerini incelenecektir. Ek olarak bazı demografik değişkenlerin ilişkileri de ele alınmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Kaygı ve öz yeterlilik birçok farklı alanda karşımıza çıkmaktadır. Özellikle öğretmenlerin kaygı ve öz yeterlik sorunu yaşadıkları fark edilmektedir. Bu alanlarda yaşanan sorunlar nedeniyle başarıdan uzaklaşmakta ve bu durum başarımlarına ve tavırlarına yansımaktadır. Alan yazın incelendiğinde öğretmen adaylarının öz yeterlilik ve kaygı düzeyleri ile ilgili yapılan birçok araştırmayla karşılaşmıştır. Lakin yapılan araştırmayla okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkisi incelenerek farklı değişkenler ile ortaya konulacaktır. Bu sebeple alan yazına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Yapılan araştırma, 2021-2022 çalışma takviminin ilk döneminde görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile kısıtlıdır.
2. Yapılan araştırma, okul öncesi öğretmenlere sunulan sürekli kaygı ve öz yeterlilik envanterlerinin belirttiği maddeler ile kısıtlıdır.
3. Yapılan araştırma, Denizli’de görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile kısıtlıdır.

1.5. Sayılılar

Yapılan projede aşağıda yer alan sayılılardan yola çıkılmıştır:

1. Çalışmaya dahil olan bütün okul öncesi öğretmenlerinin ölçekte yer alan maddelere samimi ve doğrucu bir tutumla cevaplandığı,
2. Çalışma için bütün içerisinde seçilen grubun, evreni temsil edebildiği,

3. Çalışmada uygulanan ölçeklerin belirlenen nitelikleri ölçebilecek uygunlukta bulunduğu varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Öz Yeterlilik İnancı: Okulöncesi eğitiminde görev yapan öğretmenlerin oluşabilecek durumların üstesinden gelebilmek adına lazım olan davranışları ne kadar yerinde gerçekleştirebileceğine ilişkin kendisiyle ilgili görüşüdür (Tepe, 2011).

Öğretmen Öz-yeterliği: Öğrencilerin muvaffakiyet ve bilgi edinmeleri konusunda öğretmenin şahsi kabiliyetlerinin olumlu etki yapacağına olan inancıdır ve düşüncesidir (Bandura, 1997).

Kaygı: Çekinceler dışında, uzun vadeli ve sebebi bilinmeyen, ara sıra izah edilemeyen durumlar için stres hissetmeyle meydana gelir. Eğer bunların yanında bir de gerginlik varsa kaygıda yükseliş meydana gelmektedir (Doğan, 2015). Çoğunlukla olumsuz bir durumla karşılaşılacakmışçasına oluşan ve gerekçesi meçhul olan gergin olma durumudur (Türk Dil Kurumu, 2011).

Sürekli Kaygı: Dış etkenlerden etkilenmeden kişinin tedirgin, kaygılı, kötümser olma, gerginlik anında çok fazla hassasiyet gösterme ve aşırı tepkilerde bulunma eğilimidir (Öner 1977).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.1. Kaygı

Kaygı; sebebi net olmayan endişe veya kişinin arzularını yerine getirememesinden kaynaklanan bir sıkıntıdır. İtimatsızlıktan sebep rahatsızlık verici duyguyu ifade eder. Üzüntü ve güvensizlik kelimeleriyle de aynı anlama çıkmaktadır. Doktorlar tarafından içsel bir rahatsızlığı ortaya koyan huzursuzluktur. Var oluşçular tarafından ise buhran, iğrenme ve sıkıntı vb. ifadeler kullanılır. Yaradılışın aslını akla getirmeden ortaya çıkan “tedirginlik” şeklinde kullanılmaktadır. Psikoloji dalında korku kelimesi sebebi net olmayan; olaylarda ifade edilir. Kaygı ise, sebebi net olmayan korkunun kendisidir. Kişi kendisini dehşete düşürenin ne olduğunu bilir lakin kişinin kaygılanmasına sebep olan problem belirgin değildir (Hançerlioğlu 1988).

2.1.1.1. Kaygının tanımı. Genel anlamıyla kaygı, ruhsal ve toplumdaki olaylar için sergilenen tepkidir (Kuzucu, 2013). Kaygının gayesi süreç içinde değişime uğramıştır. İlk toplumlarda hayati unsurlar daha önemli iken, içinde yaşadığımız zaman diliminde ruhsal, çevresel ve toplumsal unsurlar daha fazla önemsenmektedir. İlk topluluklar akıl yürütme becerilerini ve güvende olabilmek için birtakım simgeleri ve aletleri icat edip uygulama durumlarını geliştirmişlerdir. İçinde yaşadığımız zaman diliminde ise kaygıdan faydalanılmaktadır. Sürekli bir çaba içerisinde olmak, buluşlar elde etmek, yeni bir şey üretmek, aynı amaca hizmet eden insanların arasında yaşanan çekişmenin olumlu işlerin ortaya çıkmasına sebep olması, varlığını içinde yaşadığı topluma kabul ettirmek gibi durumlar için faydalanılmaktadır (Üstündağ, 2001).

2.1.1.2. Kaygının nedenleri. Yaşanan durumlar neticesinde kişiler aynı olaylara farklı düzeylerde kaygı duyabilirler. Kişilerin kaygılanmalarına sebep olan olaylarda değişiklik gözlenebilir. Bundan sebeple kaygıyı anlamlandırmak adına

kişide kaygının nasıl başladığını ve etki ettiğini belirlemek gerekmektedir (Sürücü, 2012).

Kişiler, bazı konularda yanlış düşünceler içine girebilirler. Bunlardan bazıları bir olay karşısında ne gibi şeyler yaşanacağıyla ilgili, neleri başarıp neleri başaramayacaklarıyla ilgili ve diğer insanların onunla ilgili nasıl yorumlarda bulunacaklarıyla ilgilidir. Bu gibi durumlarda kaygılanırlar ve bu kaygı durumundan (Köroğlu, 2013). Kaygı hissinin ardındaki olası etkenler arasında aşırı bilgi yükü, hızlı bilimsel gelişmeler, seyahat kolaylığı, yalnız yaşama furyası, düşünce akışına aşırı müdahaleler, medyanın gücü, istek ve ihtiyaç duygularının karışması, yaşlanma korkusu ve giderek kısalan oyun zamanı yer almaktadır (Blair, 2014).

Kaygının temel sebebinin kişinin özgüvensiz oluşu ve benmerkezci düşüncesinin baskın olması olabilir (Başaran, 1991). İnsanlarda, küçük yaşlardan beri kaygının görülmesi ve ilerlemesi şöyle ifade edilmektedir: Kaygı temellerini geçmiş yıllardan almaktadır. Ayrıca sosyal münasebetlerin kötüleşmesine sebep olan kaygı aynı zamanda kişilerin gizil güçlerinin, varlıklarının ortaya çıkışını da engellemektedir. Olumsuz anne baba tutumları, çocuk yetiştirirken cezaya sık sık başvurmaları, anne baba arasındaki tutarsızlık, aile birliği bozulsa dahi anne baba arasında geçen gergin konuşmalar, buluş çağında çeşitli küçük düşürücü davranışlara maruz kalmaları, girişimlerinin olumsuz deneyimlerle sonuçlanması, cesaretlerinin kırılması çocukların kaygılanmalarına sebep olabilmektedir (Sargın, 1990). Kişide bulunan süper ego, kişinin kendisini güvende hissedememesi, yaşanan kazalar ve yaşanan toplumsal sorunlar kaygılanmaya sebep olmaktadır (Dönmez, 1998). Medeniyet, toplumsal kuruluşlar, ilim ve fen, uygulayım bilimi insanlar tarafından bilinmeyen ve kararsızlığı yok etmek için ortaya çıkarılmıştır (Cüceloğlu, 2005).

Toplulukların hızlı bir değişim içinde olması, topluluk içerisinde yaşan insanların farklı kültürlere ait olmaları, yararlı niteliklerin devamlılığının sağlanamaması, farklı medeniyetlerin birbirine tesir etmesi hayatımızı daha fazla içinden çıkılması, anlaşılması, açıklanması güç bir duruma getirmektedir (Dönmez, 1998). Sonuç olarak bireylerin karşı karşıya kaldığı engeller, sıkıntılar, güçlükler çoğaldığında, kaygıya sebep olan faktörlerin

niceliksel ve niteliksel olarak çoğaldığı ifade edilebilir. Ulaşım sorunları, teknolojiye ayak uyduramama, keşifler, icatlar, sosyo-ekonomik sorunlar gibi yaşamın zenginleşmesinde tesiri bulunan yapmacık olmayan, sosyal, kültüre ilişkin harici unsurlar kişilerin kaygılanma düzeylerini arttırmaktadır (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2000).

Yardımanın kesilmesi, negatif bir netice ummak, tutarsızlık ve meçhullük kaygıya sebep olan etkenler olarak tespit edilmiştir. Alışmış olduğu ortamın yok olması, verilen yardımın kesilmesi olarak ifade edilmektedir. Bunun yanında negatif bir netice ummayı ise mülakata gitme, mahkeme salonunda bekleme gibi negatif neticeler elde edilebilecek olaylar deneyimlemek olarak ifade edilmektedir. Sergilemiş olduğumuz tutum ve davranışlar ile doğru olarak benimsediğimiz görüşler arasında ayrılıkların bulunması kişinin kendisiyle olan tutarsızlığını ortaya çıkarmaktadır. Hayatımızın geri kalanında neler yaşayacağımızı tahmin edememek ise bilinmeyene sebep olur (Cüceloğlu, 2005).

2.1.1.3. Kaygının belirtileri. Eğer kaygılanma durumumuz sürekli hale gelirse kişi gerginlik hissedecektir ve verdiği tepkilerde buna göre olacaktır. Gerginliğini bazı durumlarda gözlemleyebilir ve hissedebiliriz. Bu durumlar arasında adalelerimizin kasılması, nabzımızın artması, hızlı soluk alıp vermek, avuç içlerimizin yanması, tansiyonumuzun düşmesi ya da yükselmesi, midemizin ekşimesi yer almaktadır (Özer, 2011). Kaygı bozukluğunun belirtileri arasında kaygılı yaradılış, gerilim, korkular, entelekt, uykusuzluk, depresif yaradılış, bedensel durum, kalp damar belirtileri, solunum belirtileri, mide bağırsak belirtileri, boşaltım sistemi belirtileri, sinir sistemi belirtileri ve davranış belirtileri yer almaktadır (Köknel, 2014).

2.1.1.4. Kaygı ile başa çıkma yolları. Kişiler yaşadıkları kaygıların üstesinden gelebilmek için farklı şeyler denerler. Bunlar farkında olarak gerçekleştirilen yöntemler ve bilinçsizce gerçekleştirilen yöntemlerdir. Bilinçsizce gerçekleştirilen yöntemlere savunma mekanizması adı verilmektedir (Cüceloğlu, 2004). Bu savunma mekanizmalarının bir parçası pozitif, refah savunma mekanizmalarıdır. Karakterin oluşmasında ve sağlıklı psikolojik bir hayatın

oluşmasında önemlidir. Diğer parçası ise, karakter oluşumunu negatif yönde etkileyen veya kişinin psikolojik yapısını olumsuz yönde etkileyen niteliktedir (Köknel, 2014). Savunma mekanizmaları devreye giren kişi yaşadığı kaygı ve gerilimi düşürmek adına savunma mekanizmalarını kullandığının bilincinde değildir. Şuurlu şekilde uygulanan yöntemler öğrenme neticesinde oluşan davranışları içinde barındırır (Cüceloğlu, 2004).

Kaygı sadece bilişsel durumları içermez. Bunun yanında bedensel olarak oluşan gerilimde görülmektedir. Oluşan bu gerilime karşı bir takım yöntem ve teknikler öğrenerek ve uygulayarak rahatlama kabiliyeti de oluşturabiliriz. İlk olarak kaygının üstesinden gelebilmek için, vücudumuzun gerilimden kurtulması gerekmektedir. Eğer bedenimize farklı bir seçenek uygulayabileceğimizi gösterebilirsek, gerilime karşı seçenek uygulayabiliriz. Oluşturulan bu seçenek tepki, gevşeme tepkisidir. Kuvvetli bir gevşeme tepkisiyle bezendiğimizde, ortaya çıkan kaygı durumu karşısında gerginlik yerine gevşeme tepkisi gösterebiliriz. Natürel ve doğru nefes alıp verme tekniklerini öğrenmekle gevşeme tepkisi meydana gelir (Özer, 2011).

2.1.2. Öz yeterlilik

Öz yeterlilik algısıyla alakalı iki fikir üzerinde durulmaktadır. Yeterlilik beklentisi ve netice beklentisi öz yeterlilik algısını ortaya çıkarmaktadır. Bireyin kendisini ölçüp tartması ve herhangi bir tavrı olumlu şekilde yerine getireceğine olan inancı yeterlilik beklentisini ortaya koymaktadır. Şu demek ki, yeterlilik beklentisi insanların şahsi yeterliliği ile ilgili buldukları şahsi düşünceleridir. Netice beklentisi ise insanların sergilemiş oldukları tavırların neticesiyle alakalı varsayımda bulunmalarıdır. Burada yer alan varsayımlar kişinin sergilediği hangi tavrın ne gibi neticeleri olabileceği ile alakalı algılardır (Bandura, 1997).

Sosyal bilişsel kurama göre, insanların hayatlarındaki olumlu olumsuz durumlarla baş edebilecek kabiliyetle ne kadar donatılmış olduklarıyla alakalı düşünceleri birçok durum hakkında belirleyici olmaktadır. Bunlar arasında; kişilerin hangi etkinliklere yakınlık

duydıkları, yaşamları için belirledikleri gayeleri, belirledikleri gayeye erişebilme umutlarını, amaçlı işlerde bulunmaya yönelten dürtüleri, aldıkları sorumlulukların ne kadarının olumlu sonuçlanacağı, olumlu ve olumsuz sonuçlanan durumlarda bunu neye bağladıkları ve endişe veren olaylara karşı gösterecekleri reaksiyondur (Bandura, 1986).

2.1.2.1. Öz yeterliliğin tanımı. Kişinin kendisiyle ilgili algısı olarak tanımlanır. Bu algı üstlendiği sorumlulukları olumlu şekilde sonuçlandırma yeteneğidir. Kişinin öz yeterlilik algısının realist olması gerekir. Bunun sebebi ise bu algının kişinin tavır ve tutumlarını etkilemesidir. (Bandura, 1989).

Kişiler üstlendikleri sorumlulukları olumlu şekilde yerine getirebilmek için lazım olan maharet, veri ve beceriklilik ile donatılmış olsalar dahi söz konusu veri ve maharetlerle ilgili tereddüt yaşarlar. Bundan ötürü aldıkları sorumluluğu sonuçlandırmak için atılımda bulunmak istemezler. Kişiler üstlendikleri sorumlulukları olumlu şekilde sonuçlandırmak adına sahip oldukları maharetlere ve becerikliliklere güvenmelidirler. Becerilerine güvenmeyen kişilerin birtakım ifadelerde bulunmuşlardır. Bunlar arasında; daha önceden edindikleri bilgileri ve deneyimleri unuttukları, sıkıntı ve güçlük karşısında karşı karşıya geldiklerinde bir şey yapmaktan kaçındıkları, güdülerinin ve heveslerinin zamanla düştüğü ve kendileri için belirledikleri amaçlara ilerleme konusunda gayretsiz olduklarıdır (Bandura, 1989).

İnsanlar öz sistem ile donatılmışlardır. Bu öz sistem, zihinsel işlevi içinde bulundurduğu gibi aynı zamanda hissi duyguları da içinde bulundurmaktadır. Böylece kişi hislerine, fikirlerine, tavır ve tutumlarına hükmedebilmektedir. Öz sistemde bulunan üç unsur birbirini karşılıklı olarak etkilemektedir. Buradaki etkileme kişinin güdülenmesine ve farkında olma durumuna tesir etmektedir (Bandura, 1986). Öz sistemin bir kısmı olan öz yeterlilik bulunmuştur. Ayrıca öz yeterlilik kişinin kendi tavır ve tutumlarını devam ettirebilmesinde ve güdülenmesini gerçekleştirmesinde hayli mühim bir unsurdur (Bandura, 2001).

2.1.2.2. Öz yeterlilik algısını etkileyen unsurlar. Çocuk gelişimi üzerinde çevre oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Öz yeterlilik algısı da tam olarak bu

dönemde oluşmaya başlamaktadır. Öz yeterlilik algısı kişinin yaşadığı olumlu ve olumsuz tecrübelerden etkilenmektedir. Öz-yeterlik algısı aşağıda yer alan unsurlar tarafından etkilenmektedir:

- Kişinin bir durumla alakalı tecrübeleri,
- Kişinin bir eylemi gerçekleştirirken almış olduğu geri bildirimler,
- Kişinin içinde yaşadığı toplumun düşünce yapısı,
- Kişinin sahip olduğu mesleki iş alanı.

Öz yeterlilik algısını burada bulunan unsurlardan en fazla kişinin bir durumla alakalı tecrübeleri etkilemektedir. İnsanlar edindikleri tecrübelerin neticelerini ölçüp biçerler. Sonunda ellerine geçen verilere bakarak bu tecrübe ile uyumlu olan faaliyetleri yapma konusunda öz yeterlilik algısı oluştururlar. Daha sonrasında yapacakları faaliyetlere ise buradan elde edilen algılar yol gösterecektir (Bandura, 1986).

Süre geçtikçe kişinin elde edeceği olumlu tecrübeler öz yeterlilik algısını güçlendirmektedir. Güçlenen öz yeterlilik algısını zaman zaman başarı gösterilemeyen durumlardan kolayca etkilenmemekte ve istikrar göstermektedir (Bandura, 1986). Fakat, insanların öz yeterlilik algısı, etrafındaki reaksiyondan etkilenmektedir. Bu reaksiyonlar arasında; kişinin öz yeterliliği ile ilgili değerlendirmeler, yaptığı etkiye ilişkin çevresindeki kişilerin edindiği bilgilerdir. Bütün bunlar kişinin öz yeterlilik algısına ve aldığı sorumluluğu tamamlamasındaki gayretine tesir etmektedir (Bandura, 1997).

2.1.2.3. Öz yeterlilik inanışının temelleri. Öz yeterlik inanışının bazı ana ilkeleri bulunmaktadır. Bu ilkelerden birincisi ve en mühimi aracısız tecrübelerdir. Bandura'nın aracısız tecrübeleri kişinin maharetli ve artık ustalaştığı tecrübeleriyle ilgilidir. İnsanların var olan deneyimleri ileri seviyede öz yeterlilik oluşturmalarına sebep olur. İnsanların elde ettikleri başarılı deneyimler öz yeterlilik duygusunu pekiştirmektedir. Bilhassa yeterlilik hissinin güçlü şekilde var olmasından önce görülen başarısızlık duygusu öz yeterlilik hissini güçsüzleştirir. Olaylar karşısında çaba sarf etmeden sonuca ulaşan kişiler yaşadıkları olayların en hızlı şekilde

neticelenmesini isterler ve eğer olumsuz bir sonuçla karşılaşılırsa hemen cayarlar. Kişilerin yaşamış oldukları birtakım sorunlar ve engeller aslında faydalı bir gayeye yarar. Bu yarar şu şekilde ifade edilebilir; insanlar eğer olaylar karşısında başarı elde etmek istiyorlarsa vazgeçmeden çabalamaları gerektirir. Kişiler bu görüşe kani olduktan sonra muvaffakiyet elde etmek için lazım olan özelliklerle donatılırlar, yaşadıkları güçlüklerle karşılaştıklarında sabrederler ve birtakım güçlükler yaşayarak, engellerin ardından daha etkili öz yeterlilik duygusuna bürünürler (Bandura, 1994).

Öz yeterlilik inancının ikinci ilkesi toplumsal örnek biçimlerden edinilen doğrudan doğruya olmayan hayati tecrübelerdir. İnsanlar kendilerine eşdeğer olarak gördükleri kişilerin daima uğraş vererek olumlu sonuca ulaştıklarına şahit olduklarında, olumlu sonuçlara ulaşabilmek amacıyla kendilerinin de yeterlilik konusunda nitelikli olduklarına olan inanışları çoğalmaktadır. Tıpkı kişilerin, normalin üstünde uğraş veren insanların başarı elde edememelerine şahit olmaları ve buna şahit olan kişilerin şahsi eylemleri ile ilgili kesin bir yargıya varma gizil güçlerini olumsuz olarak etkilemektedir. Ayrıca var olan gayretlerini de güçsüzleştirmektedir (Bandura, 1994).

Öz yeterlilik inancının üçüncü ilkesi söze dayanan inandırmadır. Öz yeterlilik duygusunu etkileyen unsurlar vardır. Bunlar kişinin karşılaştıkları problemleri olumlu sonuçlandıracağına ve olumsuz sonuçlandıracağına olan pekiştirme işidir. İnsanların karşılaştıkları negatif öğütler öz yeterlilikle ilgili görüşlerinin gücünü azaltmaktadır. Pozitif öğütler ve özendirmeler ise insanların öz yeterlilikle ilgili görüşlerinin gücünü arttırmaktadır (Pajares, 1997).

Öz yeterlilik inancının dördüncü ilkesi fiziksel ve ruhsal vaziyetlerdir. Bu vaziyetler arasında tasa, gerginlik, uyku uyuyamama, dermansızlık ve duygusal durumlardır. Bu ilkelere gücünü alan öz yeterlilik duygusu insanların tavır ve tutumlarını sergilemiş biçimlerine, yaşanan zorluklar sırasında gösterdikleri sabra, gayretlerinin seviyesine ve verimine tesir etmektedir (Küçükılmaz ve Duban, 2006; Ekici, 2006).

2.1.3. Öğretmenlerde öz yeterlilik

Öğretmenlerin öğretilmelerini güçleştiren birtakım unsurlar vardır. Bu unsurların önem derecelerinde farklılıklar görülmektedir. Bu öneme göre öğretmenlerin şahsi ölçümlemeyle birlikte şahsi bilgi aktarma kapasitesine ilişkin oluşan etkileşimin neticesinde öğretmenlerin öz yeterlilikleri etkilenmektedir (Şahin-Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010).

Öğretmenlerin alanlarıyla ilgili güncel olayları araştırmaları ve kişisel revizyonları öz yeterlilikle alakalı görüşleriyle ilgilidir. Bunun sebebi ise öz yeterlilikle ilgili görüşlerimiz kişilerin gelecekleriyle ilgili koydukları amaçları ve bu amaçlara varabilmek için sarf edilen gayeleri etkiye uğratmaktadır. Unutulmamalıdır ki herhangi bir sorumluluk almada, aldığımız sorumlulukları yerine getirmede ve sonuçlandırmada kişilerin öz yeterliliklerine olan inanışları bütün bu durumları etkilemektedir (Özata, 2007).

Öz yeterlilikle ilgili inanışlar, öğretmenlik yapabilmek adına lazım gelen ustalıkları uygulayabilecek, gönülden, fedakâr ve önlerine çıkan problemleri çözümlenebilen öğretmenler oluşturulmasında faydalı açıklamalara erişilmesine sebep olur. Okullarda gerçekleştirilen eğitim öğretim süreci birbirini karşılıklı olarak etkilemektedir. Öğretmenin sahip olduğu bütün nitelikler ise öğrencileri etkiye uğratmaktadır. Çocukların öğrenebildikleri ve öğrenemediklerine ilişkin öğretmenin mesuliyet üstlenmesi bu öğretmenin kendisiyle ilgili öz yeterlilik inanışıyla alakalıdır. Öğretmenlerin göstermiş olduğu verim gücü öğrenciler üzerinde etki göstermektedir. Bunun yanında şahsi yetileri ve kabiliyetleri ile alakalı inanışları da öğretmenin sergilediği verim gücüne etki etmektedir (Yeşilyurt, 2013).

Öğretmenler istemsiz bir şekilde düşüncelerini ve hislerini bulunan ortama ve öğrencilere aksettirmektedirler. Öğretmenin öğrencileriyle kurduğu iletişimde bütün bunlar dikkate alınırsa, ne kadar mesleğiyle ilgili bilgi birikimi fazla olursa olsun eğer öz yeterlilik inanışı yeterli değilse öğretmenler sınıf içi etkinliklerde de kendisinden beklenen sonucu veremez (Çetin, 2004).

Öğretmenlerin karakter yapılarıyla birlikte çocukların ve öğretmenin eş zamanlı iştiraki, bilgi alışverişi de öğrenme için en uygun ortamın sağlanması ve sürdürülmesinde

öğretmenlerin öz yeterlilik inanışlarına etki göstermektedir. Eğer bir öğretmenin öz yeterlilik inanışı fazla ise sınıf içerisinde çocukların kabul edilmeyen tavır ve tutumlarını en aza indirgeyebilmektedir. Ayrıca yararlı ve uzun süreli metotları fazlasıyla yeğlemektedirler. Bunun yanında bir öğretmenin öz yeterlilik inanışı azsa yararlı metotlarla birlikte zorunluluk koşmak, sesini yükseltmek, somut ve bedensel yaptırımlara benzer negatif ve geçici problem çözme yolunu seçtikleri de belirtilmektedir (Bulucu, 2003).

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.2.1. Yurt İçi Araştırmalar

2.2.1.1. Öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ile ilgili yapılan bazı araştırmalar. Ayra ve Kösterelioğlu (2015), öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının pozitif olmasının önemli olduğunu belirtmişleridir. Öğretmenlerin yaşamları boyunca kendilerini geliştirmeye yönelik adımlar atmalarının öz yeterliliklerini arttıracaklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya Hakkâri Yüksekova'da öğretmenlik yapmakta olan toplam 362 ilkokul ve ortaokul öğretmeni katılmıştır. Çalışmada "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği ve Öğretmen Öz-Yeterlik Algı Ölçeği" kullanılarak veri toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlarda katılım sağlayan öğretmenlerin mesleki öz yeterlilik algılarının olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca çıkan sonuçlara göre öğretmenlerin kendilerini daha az yeterli gördükleri konular arasında öğrencilerin derse katılımlarını, güdülenmelerini, başarı gösterebileceklerine olan inançlarını artırma yer almaktadır. Öte yandan öğretmenlerin kendilerini daha yeterli hissettikleri konular arasında ise öğretim yöntem tekniklerde çeşitlilik oluşturma, bir ders içerisinde birden fazla yöntem teknik kullanma yer almaktadır.

Kaya (2019), birtakım değişkenleri dikkate alarak okulöncesi öğretmenlerin öz yeterlilik inanışlarını incelemiştir. Bu değişkenler; kadın ve erkek olma hali, kaç yaşında olduğu, alanında yaptığı pratik ve çalışmakta oldukları kurum türüdür. Çalışmanın gayesi ise okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inanışlarının bu değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği tespit etmektir. Konya ilinde farklı oku türlerinde görev yapmakta

olan toplam 108 tane okulöncesi öğretmeni çalışma evrenini meydana getirmektedir. Ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin Çalışma sonucunda, okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inanışlarının var olan değişkenlere göre anlamlı şekilde farklılık göstermediği belirtilmiştir.

Başkan ve Kutluca (2020), yaptıkları çalışmada okul öncesi eğitimi alanındaki öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin anne babayı eğitime dahil etmeye yönelik öz-yeterlilik inanışlarını belirlemişlerdir. Araştırmaya Pamukkale Üniversitesinden okulöncesi eğitimi alanında öğrenim gören 57 tane son sınıf öğrencisi ve Denizli'nin Pamukkale ilçesinde görev yapmakta olan 55 tane okul öncesi eğitimi öğretmenini katılmıştır. Toplanan veriler sonucunda görevde daha çok süre geçiren öğretmenlerin bu anlamda öz yeterlilikleri diğerlerine göre fazla çıkmıştır. Öğretmen ve öğretmen adayları sosyal etkileşime ve iletişim süreçlerine değinmişleridir. Sonuç olarak anne babayı eğitime dahil etmeye dair öz yeterlilik inanışı öğretmen adayları aleyhine farklılık ortaya koymuştur.

2.2.1.2. Öğretmenlerin kaygı düzeyleri ile ilgili yapılan bazı araştırmalar.

Gümrükçü Bilgici ve Deniz (2016) yaptıkları çalışmada okul öncesi eğitiminde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin mesleki anlamdaki kaygılarını bir takım demografik durumları dikkate alarak incelemişlerdir. Araştırma grubu 210 okulöncesi öğretmeninden oluşmuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlar arasında bay öğretmen adaylarının görev merkezli kaygılarının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Buna karşılık bayan öğretmen adaylarının ise mesleğe atamalarının yapılmasına yönelik kaygılarının daha fazla olduğu belirtilmiştir. Yaş ortalaması küçük olan öğretmen adaylarının daha az kaygılı olduğu tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitimi bölümüne ilk sıralardaki tercihiyle yerleşen öğretmen adaylarının kaygılarının da daha az olduğu belirtilmiştir.

Gündoğan ve Aslan (2020) yaptıkları çalışmada okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin matematik alanındaki temel düşünceleri, matematikle ilgili endişeleri ve inanışları ile öğrencilerin alışılan zamandan önce oluşan matematik kabiliyetleri arasındaki bağı incelemişlerdir. Çalışma grubu 300 çocuk ve 30 öğretmenden oluşmaktadır. Veriler

sonucunda öğretmenlerin matematikle ilgili kaygılarıyla öğrencilerin alışılan zamandan önce oluşan matematik kabiliyetleri arasında anlamlı ilişkinin bulunamamıştır. Yani çocukların matematik başarısını öğretmenlerin kaydı durumu etkilememektedir.

2.2.2. Yurt Dışı Araştırmalar

2.2.2.1. Öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ile ilgili yapılan bazı araştırmalar. Medina (2013) çalışmasında okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin aldıkları eğitim ve öz yeterlikleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Çalışma evreni 79 tane okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Bu öğretmenler Amerika’da görev yapmaktadırlar. Veriler elde edilirken bilgisayar ortamı üzerinden uygulanan anket ve 12 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre okul öncesi öğretmenliğinden mezun olanların öz yeterliliklerinin daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte araştırma sonucunda diğer eğitim öğretmenliklerinden mezun olanların öz yeterliliklerinin daha düşük çıktığı belirtilmiştir. Deneyimli öğretmenlerin öz yeterlilikleri göreve yeni başlayan öğretmenlerinkinden daha yüksek çıkmıştır.

Bullock, Coplan ve Bosacki (2015) yaptıkları araştırmada okulöncesi öğretmenlerinin alanlarına yönelik tecrübeleri, benlik yapıları ve grubu yönetebilmeleri ile alakalı öz yeterlik inanışları ile ilgili ilişkiyi ortaya koymuşlardır. Çalışma grubunu Kanada’daki 395 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar arasında sınıf yönetimi ile ilgili öz yeterlilikleri ve mesleki deneyimleri arasında bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Daha sosyal ve farklılıklara açık öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki öz yeterliliklerinin daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Oppermann, Brunner ve Anders (2019), “The Interplay between Preschool Teachers' Science Self-Efficacy Beliefs, their Teaching Practices, and Girls' and Boys' Early Science Motivation” adlı çalışmasının amacı, okul öncesinde görev yapan öğretmenlerin ve okul öncesinde eğitim öğretim gören öğrencilerin fen alanıyla alakalı güdülenmeleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Almanya’da 277 okul öncesi eğitim görmekte olan öğrenci ve 348 okul öncesi eğitimi öğretmeni çalışma evrenini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre

öğretmenlerin pratiklerinde herhangi bir etki elde edilmemiştir. Fakat okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inanışlarıyla öğrencilerin fen alanındaki öz yeterlilikleri arasında ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanında yapılan analizlerin sonucunda elde edilen ilişkilerin cinsiyete göre de farklılaştığı belirlenmiştir. Elde edilen başka bir sonuçta ise okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlilik inanışlarının kız öğrencilerin güdülenmeleriyle ilişkili bulunduğu tespit edilirken, okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin pratiklerinin erkek öğrencilerin güdülenmeleriyle ilişkili bulunduğu ortaya çıkmıştır.

2.2.2.2. Öğretmenlerin kaygı düzeyleri ile ilgili yapılan bazı araştırmalar.

Smith ve Sanche (1993), araştırmasını görevinde ilk yılı olan toplam 228 öğretmen ile yürütmüştür. Araştırmalarında Fuller ve Borich'in ölçeklerini uyarlayarak 39 maddeden oluşan öğretmen kaygı kontrol ölçeğini uygulamışlardır. Araştırmalarından elde edilen sonuçlardan bazıları Fuller'in elde ettiği sonuçlarla benzeşirken bazı sonuçlar ise zıt düşmektedir. Öğretmenlerin kaygı düzeylerinde zaman içinde değişme görülmesi benzeşen bir yanıdır. Öğretmenlerin kaygılarından bazılarının değişmeden kalması ise zıt düşen bir yanıdır.

Ghaith ve Shaaban (1999), araştırmalarını Lübnan'da görev yapan 292 öğretmenle birlikte yürütmüşlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlarda, öğretmenlerin tecrübeli olma durumlarının mesleki kaygılarını düşürdüğü ifade edilmiştir. Kız-erkek olma durumunun mesleki kaygı adına anlamlı bir değişken oluşturmadığı ifade edilmiştir.

Rahimi ve Yadollahi (2011)' nin yaptıkları çalışmanın amacı bazı değişkenler arasında anlamlı fark olup olmadığını tespit etmektir. Bu değişkenler arasında İran'da görev yapmakta olan İngilizce alanındaki öğretmenlerin bilgisayara yönelik endişesi; İngilizce dersinin teknolojiyle uyumu ve öğretmenlerin demografik yapılarına ilişkin nitelikleri yer almaktadır. Çalışma evrenini 254 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Toplanan verilere göre elde edilen sonuçlar arasında öğretmenlerin mesleki anlamdaki deneyimleri ve cinsiyetleri ile bilgisayara yönelik endişe seviyesi arasında ilişki tespit edilememiştir. Bunun yanında yaş ile bilgisayara yönelik endişe seviyesi arasında ilişki tespit edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Nicel araştırma yöntemleri arasında yer alan ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. İlişkisel tarama en az iki değişken arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalardır. Sadece değişkenler arası ilişkinin yönünü ortaya koyar. Bu araştırmada iki değişken arasındaki ilişki incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi/ Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Denizli il merkezi ve tüm ilçelerinde bulunan Resmi Bağımsız Anaokulları, Resmi Anasınıfları, Resmi Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulları, Özel Bağımsız Anaokulları, Özel Anasınıflarında öğretmenlik yapan yaklaşık 234 Okulöncesi Öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem, olasılığı bilinmeyen örnekleme yöntemleri arasında yer alan kolay ulaşılabilir (Uygun) örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

3.3.1. Sürekli Kaygı Ölçeği

Sürekli ve durumluk kaygı düzeylerini tek tek saptamak gayesiyle Spielberger ve arkadaşları (1970) aracılığıyla oluşturulan Sürekli – Durumluk Kaygı Ölçeği, Spielberger'in iki faktörlü kaygı kuramından kaynaklanmıştır (Spielberger, 1966). Durumluk- Sürekli Kaygı Envanteri kısa anlatımlardan meydana gelen bir öz değerlendirme anketidir. Başta normal yetişkin bireylerde kaygıyı inceleme hedefi için oluşturulmuş olan bu ölçeğin, ardından yapılan denemelerde lise öğrencilerine, psikiyatrik bozuklukları ve fiziki hastalıkları olan kişilere de elverişli olduğu belirlenmiştir (Öner ve Le Kompte, 1985).

Durumluk- Sürekli Kaygı Envanteri toplam kırk maddeden oluşan iki ayrı ölçeği kapsar. Durumluk Kaygı Ölçeği kişinin belirli bir anda ve belirli koşullarda kendisini nasıl duyumsadığını betimlemesini; içinde bulunduğu duruma ilişkin duygularını dikkate alarak cevaplamasını gerektirir. Sürekli Kaygı Ölçeği ise kişinin çoğunlukla nasıl duyumsadığını

betimlemesini gerektirir (Öner ve Le Kompte, 1985). Sürekli Kaygı Ölçeği, kişinin kendisini değerlendirmesiyle hislerin yoğunluk veya aşırılık kademesine göre cevaplandırılmasında uygulanır. Yirmi maddeden meydana gelen Sürekli Kaygı Ölçeği, kişinin, ölçeğin maddelerini okurken genelde kendilerini nasıl duyumsadıklarını: Hemen Hiçbir Zaman, Bazen, Çok Zaman, Hemen Her Zaman gibi dört seçenektan birini işaretlemesini gerekli kılar (Öztürk, 2008). Asıl formun güvenilirliği, evveliyatla Spielberger ve arkadaşları (1964) tarafından araştırılmış, 1974-1977 yıllarında Öner ve Le Kompte tarafından ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve standardizasyonu yapılmasının ardından, ölçek genç ve erişkin Türk gruplarını içine alan araştırmalarda kullanılmıştır (Coşkun ve Akkaş, 2009).

Envanterin güvenilirlik çalışması için Kuder-Richardson güvenilirlik testi kullanılarak hem asıl formun hem de Türkçe 'ye uyarlanan formun güvenilirliği denetlenmiştir. Her iki envanterin yapı geçerliği, sağlıklı ve sağlıksız kişiler üzerinde iki faktörlü anksiyete kuramı etrafında deneysel olarak denenmiştir. Ciddi ve gerginlik çıkarıcı durumlardan önce ve sonra durumluk kaygısının önce artıp, ardından inişe geçmesi; sürekli kaygıda böyle bir durumun etkileyici seviyede olmaması, kuramdaki varsayımları doğrulamış; ölçeğin yapı geçerliğinin göstergesi olarak yorumlanmıştır (Ayaz, Bilgin ve Mollaoğlu, 2017). Öner ve Le Kompte tarafından 10 gün ile 1 yıl arasında değişen zaman içinde yapılan kullanımların neticeleri, süreklilik kaygı puanlarında anlamlı değişimler olmadığını belirtmiştir (Öner ve Le Kompte, 1985).

Sürekli Kaygı Ölçeği kişinin genel kaygı düzeyini ölçmek için uygulanır. Öner ve Le Kompte tarafından Türkçe 'ye çevrilen ölçeğin adaptasyonu için Terazileme yöntemi uygulanmıştır. Sürekli Kaygı Ölçeğinin Kuder-Richardson güvenilirlik katsayıları 0,83 ile 0,87 arasında; Türkçe 'ye uyarlanan maddelerin güvenilirliği Sürekli Kaygı Ölçeği için 0,34 ve 0,72 arasında; Test tekrar-test güvenilirlik katsayısı ise Sürekli Kaygı Ölçeği için 0,71 ve 0,86 arasındadır (Acar, 2021).

3.3.2. Öz Yeterlilik Ölçeği

Woolfolk ve Hoy (1990)'un araştırmasında Gibson ve Dembo (1984)'nin envanterinden şekillendirilen 22 maddeden oluşan ölçek oluşturulmuştur. İleriki

araştırmalarında Hoy ve Woolfolk (1993) var olan envanterin daha az halini dzenleyerek 10 adet maddeye dūřürmüřlerdir. Beř maddelik öğretimsel öz yeterlilik için alfa katsayısı .72 olarak belirlenmiştir. Ayrıca 5 maddelik kişisel öz-yeterlilik için alfa katsayısı .77 olarak belirlenmiştir (Kapıkıran, 2006).

Yapmış olduğum bu araştırmada ise envanter oluşturulan Woolfolk ve Hoy (1990)' un 22 maddeden oluşan envanterinden yapılacak çalışma için elverişli olduğuna inanılan 9 adet madde seçilmiş ve uygulanmıştır. Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin çocuklara ileri seviyede akademik bilgi vermekten daha evvelki vazifesinin, daha çok istendik tutumlar ve pozitif şahsiyet nitelikleri edindirmek olduğu belirlenmiştir. Bundan ötürü envanterin şahsi yeterlilik alanında okul öncesi eğitim öğretmenlerine uyduğu belirlenen 9 maddesi uygulanmıştır (Kesgin, 2006). Envanterde bulunan maddeler Okul öncesi öğretmenlerine ve Türkçe 'ye aktarılırken ilgili uzman fikirlerine müracaat edilmiştir. Böylece okul öncesi eğitim öğretmenlerine yönelik oluşturulan öz yeterlilik envanterinin maddeleri; "hiç katılmıyorum", "katılmıyorum", "biraz katılıyorum", "katılıyorum", "tamamen katılıyorum" şeklinde ifade edilmiştir ve 1'den 5'e doğru derecelendirilmiştir.

Kesgin 184 öğretmenle yapmış olduğu çalışmada geçerliliği ve güvenilirliği belirlemek için çözümlenmeler yapmıştır. İç tutarlılık güvenilirliği analizinde 9 maddenin alfa katsayısı 7408 olarak belirlenmiştir. Ortaya çıkan katsayı yüksek güvenilirliğin olduğunu göstermektedir. Envanterin faktör yapısı, ana-bileşenler yöntemiyle çözümlenmiş ve toplam varyansın %32.906'sını ifade eden 2.962 öz değerli bir temel faktöre ulaşılmıştır. Diğer iki faktöre dair, 1.381 ve 1.159 düzeyinde öz değerlere ulaşılmıştır. Maddelerin hepsinin temel faktörde toplandığı görölmüştür. Böylelikle envanterin madde sayısı toplam 9 ve puan aralığı 9- 45 olarak belirtilmiştir (Kesgin, 2006).

Öğretmen yeterliğini saptamak için iki alandaki yeterlik inancına bakılır. Bir tanesi öğretmenin bilgilendirme yaptığı temadaki yeterliği, ikincisi ise öğretmenin bilgilerini aktarmadaki, eğitim bilim konusundaki yeterliliğidir (akt. Kurbanoğlu, 2004). Sadece alanla ilgili edinilen bilgiler muhteşem öğretmenler oluşurmaz, bunun yanında kuvvetli bir pedagoji bilgisinin olması, var olan bilgilerinin hangi yöntem tekniklerle aktaracağını bilmesi

ve öğretme konusunda öz güvenli olması şarttır. (Kurbanoglu, 2004). Yeterlilik duygusu temaya bağlıdır. Öğretmenin, bağlı temada kuvvetli yeterlilikle donatılmışken, eğitim bilim alanında kendisinin eksik olduğuna inanması olasıdır (akt. Kurbanoglu, 2004).

3.4. Veri Toplama Süreci

Veriler 2021-2022 Eğitim Öğretim yılının ilk yarısında öz yeterlilik ölçeği ve sürekli kaygı ölçeği kullanılarak toplanmıştır. “Kişisel Bilgi Formun” da okul öncesi öğretmenlerinin yaşı, eğitim düzeyi ve hizmet yılını (kıdem) belirlemeye yönelik demografik bilgileri içeren 3 soru maddesine yer verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 26.0 istatistik paket programına kodlanarak girilmiş ve bu program ile analizler yapılmıştır. Öğretmenlerin sürekli kaygı düzeyleri ile öz yeterliliklerine ilişkin algıları arasındaki ilişki, Pearson Korelasyon Katsayısı kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca betimsel istatistik yöntemler, t-testi, tek yönlü varyans analizi ve regresyon analizlerinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin cinsiyet gibi kategorik olarak ikili değişkenler arasındaki fark analizinde “Bağımsız Örneklem T” testi; yaş, kıdem gibi ikiden fazla kategorik değişkenin analizlerinde “tek yönlü varyans analizi (One way Anova)” kullanılmıştır. Bu incelemede fark görüldüğünde farkın anlamlılık testi için Post Hoc (Tukey HSD) testi kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

4.1. Çalışma Grubuna İlişkin Betimleyici Bulgular

Araştırmaya katılım gösteren 234 okul öncesi öğretmeninin demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Betimleyici İstatistikler*

Değişken	Kategori	n	%
Yaş	23-30	52	22,2
	31-35	81	34,6
	36-40	46	19,7
	41 ve üstü	55	23,5
Eğitim Düzeyi	Lisans	194	82,9
	Lisansüstü	40	17,1
Hizmet Yılı	1-7 yıl	65	27,8
	8-11 yıl	76	32,5
	12-17 yıl	46	19,7
	18 yıl ve üzeri	47	20,1

Tablo 4.1’deki tablo incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun %34,6 oranla 31-35 yaş aralığındakilerden oluştuğu görülürken, %23,5’inin 41 ve üstü yaş, %22,2’sinin 23-30 yaş aralığındakilerden ve %19,7’sinin ise 36-40 yaş aralığındakilerden oluştuğu görülmektedir. Okul Öncesi öğretmenlerin çoğunun %82,9’unun 4 yıllık fakülte mezunu ve %17,1’inin yüksek lisans mezunu olduğu ortaya çıkmıştır. Okul Öncesi Öğretmenlerin hizmet yılı dağılımı ise %32,5’inin 8-11 yıl, %27,8’inin 1-7 yıl ve %20,1’inin 18 yıl de üzeri hizmet yılında çalıştıkları görülmektedir.

4.2. Normallik Dağılımı Analizi

Ölçeklerle toplanan verilerin dağılımının normallik analizi basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) analizi ile yapılmış ve bulgular Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. *Sürekli Kaygı Ölçeği ve Öz Yeterlik Ölçeği Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi*

Ölçekler	Basıklık (Kurtosis) Değeri	Çarpıklık (Skewness) Değeri
Sürekli Kaygı Ölçeği	,607	,818
Öz yeterlik Ölçeği	,499	-,092

Tablo 4.2. incelendiğinde ölçeklerin “Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness)” değerlerinin-,092 ile ,818 aralığındaki değerlerde olduğu görülmüştür. Şencan (2002) çalışmasında -3 ile +3 arasındaki değerlerin normal dağılım gösterdiğinin kabul edildiğini belirtmektedir. Buna göre verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Normal dağılım gösteren verilerin analizinde parametrik testlerin kullanılması gerekmektedir. Analizlerde parametrik testler yapılmıştır. Analizlerde ortalama ve puan aralıkları ise şöyledir:

Sürekli Kaygı Ölçeği:

1,00-1,75 Düşük

1,76-2,51 Orta

2,52-3,25 Yüksek

3,26-4,00 Çok Yüksek

Öz yeterlik ölçeği:

1,00 – 1,80 Yok

1,81 – 2,60 Düşük

2,61 – 3,40 Orta

3,41 – 4,20 Yüksek

4,21 – 5,00 Çok yüksek

Analiz ve yorumlamalar buna göre yapılmıştır.

4.3. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Alt problemlere yönelik analiz sonucu ulaşılan bulgular aşağıda tablolarla verilerek gerekli yorumlar yapılmıştır.

4.3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Okulöncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerine ilişkin ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeyleri Analizi*

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
1.Genellikle keyfim yerindedir	234	2,05	,74	Orta
2.Genellikle çabuk yorulurum	234	2,35	,82	Orta
3.Genellikle kolay ağlarım	234	2,32	,94	Orta
4.Başkaları kadar mutlu olmak isterim	234	2,29	,98	Orta
5.Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım	234	1,99	,77	Orta
6.Kendimi dinlenmiş hissediyorum	234	2,94	,80	Yüksek
7.Genellikle sakin, kendine hâkim ve soğukkanlıyım	234	2,25	,83	Orta
8.Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim	234	1,89	,76	Orta
9.Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim	234	2,11	,90	Orta
10.Genellikle mutluyum	234	2,03	,75	Orta
11.Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim	234	2,29	,88	Orta
12.Genellikle kendime güvenim yoktur	234	1,71	,73	Düşük
13.Genellikle kendimi emniyette hissedirim	234	1,99	,83	Orta
14.Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım	234	2,64	,89	Yüksek
15.Genellikle kendimi hüzünlü hissedirim	234	2,08	,75	Orta
16.Genellikle hayatımdan memnunum	234	1,89	,79	Orta
17.Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder	234	2,26	,86	Orta
18.Hayal kırıklıklarımı öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam	234	2,24	,97	Orta
19.Aklı başında ve kararlı bir insanım	234	1,76	,75	Orta
20.Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor	234	2,34	,90	Orta
Ölçek Genel Ortalaması	234	2,17	,46	Orta

Tablo 4.3.’te okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri maddeler halinde verilmiştir. Buna göre maddelerden en yüksek ortalamanın “Kendimi dinlenmiş hissediyorum” maddesine ($\bar{X}=2,94$) ortalamayla ve “Yüksek” derecesinde olduğu görülürken “Genellikle kendime güvenim yoktur” Maddesine en düşük ortalamayla ($\bar{X}=1,71$) ve “Düşük” derecesinde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre okul öncesi

öğretmenleri yüksek derecede kendilerini dinlenmiş olarak gördükleri ancak kendilerine güvenin olmadığına ise düşük derecede katılmışlardır. Bu sonuç son derece önemli görülmektedir.

Ölçeğin diğer maddelerine ise görüşleri şöyledir;

“Genellikle keyfim yerindedir” maddesine ($\bar{X}=2,05$) ortalama ile “Orta”, “Genellikle çabuk yorulurum” maddesine ($\bar{X}=2,35$) ortalama ile “Orta”, “Genellikle kolay ağlarım” maddesine ($\bar{X}=2,32$) ortalama ile “Orta”, “Başkaları kadar mutlu olmak isterim” maddesine ($\bar{X}=2,29$) ortalama ile “Orta”, “Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıyorum” maddesine ($\bar{X}=1,99$) ortalama ile “Orta”, “Genellikle sakın, kendine hakim ve soğukkanlıyım” maddesine ($\bar{X}=2,25$) ortalama ile “Orta”, “Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissederim” maddesine ($\bar{X}=1,89$) ortalama ile “Orta”, “Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim” maddesine ($\bar{X}=2,11$) ortalama ile “Orta”, “Genellikle mutluyum” maddesine ($\bar{X}=2,03$) ortalama ile “Orta”, “Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim” maddesine ($\bar{X}=2,29$) ortalama ile “Orta”, “Genellikle kendimi emniyette hissederim” maddesine ($\bar{X}=1,99$) ortalama ile “Orta”, “Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım” maddesine ($\bar{X}=2,64$) ortalama ile “Yüksek”, “Genellikle kendimi hüzünlü hissederim” maddesine ($\bar{X}=2,08$) ortalama ile “Orta”, “Genellikle hayatımdan memnunum” maddesine ($\bar{X}=1,89$) ortalama ile “Orta”, “Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder” maddesine ($\bar{X}=2,26$) ortalama ile “Orta”, “Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam” maddesine ($\bar{X}=2,24$) ortalama ile “Orta”, “Akli başında ve kararlı bir insanım” maddesine ($\bar{X}=1,76$) ortalama ile “Orta”, “Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor” maddesine ($\bar{X}=2,34$) ortalama ile “Orta” ve Ölçek Genel Ortalamasının ise ($\bar{X}=2,17$) ortalama ile “Orta” derecesinde olduğu görülmüştür.

4.3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik algı düzeyleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik algı düzeylerine ilişkin ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 4.4’te verilmiştir.

Tablo 4.4. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Düzeyleri Analizi

Maddeler	n	\bar{X}	s	Düzeyi
1.Eğer bir öğrenci genelde sergilediğinden daha iyi davranışlar sergiliyorsa, bu benim daha uygun bir yaklaşım kullanmış olmamdadır.	234	3,75	,68	Yüksek
2. Eğer bir öğrenci bir kavramı hızlıca kavriyorsa, bu muhtemelen benim o kavramı öğretmede gerekli basamakları bilmemdedir.	234	3,69	,67	Yüksek
3.Bir öğrenci genelde yaptığından daha iyi yapıyorsa, bu çoğunlukla benim biraz daha fazla çaba sarf etmiş olmamdadır.	234	3,59	,73	Yüksek
4.Eğer sınıftaki öğrenci faaliyeti engelleyecek bir davranışta bulunursa, onu sakinleştirmeye ilişkin birkaç teknik bildiğimden eminim.	234	3,88	,66	Yüksek
5.Öğrencilerin davranışları düzeliyorsa, bu çoğunlukla benim daha etkili yaklaşımlar kullanmamdadır.	234	3,82	,63	Yüksek
6.Eğer öğrencilerimden biri bir etkinliği yapamıyorsa, etkinliğin uygun güçlükte olup olmadığını doğru olarak değerlendirebilirim.	234	3,94	,69	Yüksek
7.Bir öğrenci bir etkinlikle ilgili problem yaşadığında, bu etkinliği onun seviyesine göre tekrar ayarlayabilirim.	234	4,08	,61	Yüksek
8.Eğer gerçekten çabalarsam, en güç ve güdülenmemiş öğrencilere bile ulaşabilirim.	234	3,89	,87	Yüksek
9.Eğer bir öğrenci önceki gün kazandırdığım davranışı sergileyemezse, sonraki gün öğrencinin davranışı sergilemesini nasıl sağlayacağımı bilirim.	234	3,83	,68	Yüksek
Öz yeterlik Ölçeği Genel ortalama	234	3,83	,42	Yüksek

Tablo 4.4.'te okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik algı düzeyleri maddeler halinde verilmiştir. Buna göre maddelerden en yüksek ortalamanın “Bir öğrenci bir etkinlikle ilgili problem yaşadığında, bu etkinliği onun seviyesine göre tekrar ayarlayabilirim.” maddesine ($\bar{X}=4,08$) ortalamayla ve “Yüksek” derecesinde olduğu görülürken “Bir öğrenci genelde yaptığından daha iyi yapıyorsa, bu çoğunlukla benim biraz daha fazla çaba sarf etmiş olmamdadır.” maddesine en düşük ortalamayla ($\bar{X}=3,59$) ve “Yüksek” derecesinde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre okul öncesi öğretmenleri kendi öz yeterliklerini yüksek derecede görmektedirler. Ölçek genel ortalamasının da ($\bar{X}=3,83$) ortalamayla “Yüksek” derecede olduğu görülmektedir. Diğer bütün maddelere de öz yeterliklerinin yüksek olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Öğretmenlik mesleği açısından son derece önemli olan öz yeterlik algısının yüksek olması koşulunun öğretmenler tarafından karşılandığı ve mesleki açıdan da başarılı olmalarını sağlamada önemli katma değer yaratacağı düşünülmektedir.

4.3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri; “Yaş, Eğitim düzeyi, Hizmet yılı ve Öz yeterlik düzeyi” değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin yaşa göre farklılaşıp farklılaşmadığı ANOVA tekniği ile analiz edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 4.5’te verilmiştir.

Tablo 4.5. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeylerinin Yaşa Göre Analiz Sonuçları*

	Yaş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Kaygı Ölçeği (Genel)	23-30	52	2,35	,49	3,72	,01*	1-4
	31-35	81	2,15	,49			
	36-40	46	2,14	,43			
	41 ve üstü	55	2,07	,37			

*p<0,05 1.23-30 2.31-35 3.36-40 4. 41 ve üstü

Tablo 4.5’te okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin yaşa göre analizi yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin kaygı düzeylerinin yaşa göre farklılık gösterdiği ($F=3,72$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. Farkın bulunduğu grupları belirlemek gayesiyle POST HOC TUKEY analizi yapılarak farkın 23-30 yaş aralığındaki öğretmenlerle ($X_{23-30 \text{ yaş}}=2,35$) 41 ve üstündeki öğretmenler ($X_{41 \text{ ve üstü yaş}}=2,07$) arasında ve 23-30 yaştakiler lehine yüksek olduğu görülmüştür. Ortalamalar incelendiğinde yaş ilerledikçe sürekli kaygı düzeyinin düştüğü söylenebilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin eğitim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile analiz edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analiz Sonuçları*

Ölçek ve alt boyutları	Eğitim Düzeyi	n	\bar{X}	s	t	p
Kaygı Ölçeği (Genel)	Lisans	194	2,18	,46	,42	,67
	Lisansüstü	41	2,14	,44		

* $p<0,05$

Tablo 4.6’da okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin eğitim düzeylerine göre analizi yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin kaygı düzeylerinin eğitim düzeylerine göre

farklılık göstermediği ($t= ,42$; $p>0,05$) tespit edilmiştir. Buna okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin eğitim düzeylerinin lisans veya lisansüstü olmaya göre farklılık göstermediği ve kaygı seviyelerinin benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin hizmet yılına göre farklılaşıp farklılaşmadığı ANOVA tekniği ile analiz edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Analiz Sonuçları*

	Hizmet yılı	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Kaygı Ölçeği (Genel)	1-7 yıl	65	2,35	,49	4,70	,00*	1-2; 1-3; 1-4
	8-11 yıl	76	2,11	,46			
	12-17 yıl	47	2,09	,42			
	18 ve üzeri	46	2,11	,37			

* $p<0,05$ 1.1-7 yıl 2.8-11 yıl 3.12-17 yıl 4. 18 ve üzeri

Tablo 4.7’de okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerinin hizmet yılına göre analizi yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin kaygı düzeylerinin hizmet yılına göre farklılık gösterdiği ($F=4,70$; $p<0,05$) ortaya çıkmıştır. Farklılık oluşan grubu bulma gayesiyle POST HOC TUKEY analizi yapılarak farkın 1-7 yıl hizmet süresi olanlar ile (X 1-7 yıl=2,35) hizmet yılları 8-11 yıl olanlar (X 8-11 yıl =2,11) arasında, 1-7 yıl hizmet süresi olanlar ile (X 1-7 yıl=2,35) hizmet yılları 12-17 yıl olanlar (X 12-17 yıl =2,09) arasında ve 1-7 yıl hizmet süresi olanlar ile (X 1-7 yıl=2,35) hizmet yılı 18 ve üzerinde olanlar (X 18 ve üzeri yıl =2,11) arasında ve 1-7 yıl kıdemli öğretmenler lehine yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu kıdem süresi arttıkça sürekli kaygı düzeyinin azaldığını göstermektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin hizmet süreleri arttıkça kaygı düzeylerinin azaldığı ve hizmet süresi az olanların daha fazla kaygı taşıdıkları söylenebilir. Buna sebep ise deneyim ve tecrübesizliğin kaygıyı arttırması olabilir.

4.3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri; “Yaş, Eğitim düzeyi, Hizmet yılı ve öz yeterlik düzeyi” değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin yaşa göre farklılaşım farklılaşmadığı ANOVA tekniği ile analiz edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. *Okulöncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Analiz Sonuçları*

	Yaş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Öz Yeterlik Ölçeği (Genel)	23-30	52	3,83	,36	,287	,83	YOKTUR
	31-35	81	3,85	,44			
	36-40	46	3,78	,49			
	41 ve üstü	55	3,85	,40			

*p<0,05 1.23-30 2.31-35 3.36-40 4. 41 ve üstü

Tablo 4.8’de okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin yaşa göre analizi yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin yaşa göre farklılık göstermediği (F= ,28; p>0,05) tespit edilmiştir. Bulgudan yola çıkılarak okul öncesi öğretmenlerinin yaşlarının öz yeterlik düzeylerinde herhangi bir farklılık yaratmadığı ve öz yeterliliklerinin genç, orta veya yaşlı ne olursa olsun benzer olduğu söylenebilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin eğitim düzeyine göre farklılaştığı ya da farklılaşmadığı t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 49’da verilmiştir.

Tablo 4.9. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analiz Sonuçları*

Ölçek ve alt boyutları	Eğitim Düzeyi	n	\bar{X}	s	t	p
Öz Yeterlik Ölçeği (Genel)	Lisans	194	3,82	,42	-,56	,57
	Lisansüstü	41	3,86	,46		

* p<0,05

Tablo 4.9’da okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin eğitim düzeylerine göre analizi yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin eğitim düzeylerine göre farklılık göstermediği (t=-,56; p>0,05) tespit edilmiştir. Buna okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin eğitim düzeylerinin lisans veya lisansüstü olmaya göre farklılık göstermediği ve öz yeterlik seviyelerinin benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin hizmet yılına göre farklılaştığı ya da farklılaşmadığı ANOVA tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4.10. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Analiz Sonuçları*

	Hizmet yılı	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Öz Yeterlik Ölçeği (Genel)	1-7 yıl	65	3,88	,38	,51	,67	YOKTUR
	8-11 yıl	76	3,79	,46			
	12-17 yıl	46	3,82	,45			
	18 ve üzeri	47	3,83	,41			

* $p < 0,05$ 1.1-7 yıl 2.8-11 yıl 3.12-17 yıl 4. 18 ve üzeri

Tablo 4.10'da okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin hizmet yılına göre analizi yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin hizmet yılına göre farklılık göstermediği ($F=,51$; $p > 0,05$) tespit edilmiştir. Bulgudan yola çıkılarak okulöncesi öğretmenlerinin hizmet süreleri ne olursa olsun az ya da çok öz yeterliklerinin farklılık göstermediği ve benzer olduğu söylenebilir.

4.3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri ile öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleriyle öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki ile ilgili olarak yapılan Spearman analiz sonuçları Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaygı Düzeyleri ile Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Pearson Korelasyon Sonuçları*

	Öz yeterlik düzeyi
Kaygı düzeyi	-,209**

** $p < 0,01$ * $p < 0,05$

Tablo 4.11’de okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleriyle öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Pearson Korelasyon Testinin sonuçları korelasyon katsayısı $\pm 0,00$ - $\pm 0,29$ aralığında ise düşük, $\pm 0,30$ - $\pm 0,69$ aralığında ise orta, $\pm 0,70$ - $\pm 1,00$ aralığında ise yüksek ilişki biçiminde

yorumlanması gerektiği ifade edilmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012, s.32). Buna göre öğretmenlerin kaygı düzeyleri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki düşük seviyeli ve negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir ($r=-,209$; $p<0,01$). Bu sonuçtan hareketle, öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleri yükseldikçe kaygı düzeylerinin düştüğü söylenebilir.

4.3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri kaygı düzeylerini yordamakta mıdır?” olarak belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin kaygı düzeylerini yordama düzeyini tespit etmek amacıyla yapılan regresyon analizi sonuçları Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. *Okul Öncesi Öğretmenlerinde Kaygı Düzeyini Yordamada Öz Yeterlik Düzeyinin Rolüne İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları*

	R	R ²	S. Beta Değeri	t	F	P
Yordayıcı Değişkenler	,209	,044			10,64	,00***
Kaygı Düzeyi			-,19	-3.26		,00***

*** $p<.001$

Tablo 4.12’deki bulgulara göre, okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyinin kaygı düzeyleri değişkenliğindeki rolü anlamlıdır ($R^2 ,644$; $F= 10,64$, $p<.001$). Diğer bir ifadeyle öz yeterlik seviyelerinin kaygı düzeyleri toplam varyansının yaklaşık %4 ‘ünü açıklamaktadır. Bu bulgu regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t değeri ($t=-3,26$; $p<.001$) ile yorumlandığında, öz yeterlilik düzeyi yükseldikçe kaygı düzeyi düştüğünü göstermektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Beşinci bölümde, uygulanan çalışmadan çıkarılan sonuçlar, çalışmaya esas olan alt problemler demetinde tartışılmış olup, ortaya çıkan bulgulara dayanan sonuçlar, tartışma ve öneriler yer almıştır.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Çalışmanın tartışma ve sonuç kısmında, veriler analiz edildikten sonra ortaya çıkan bulgular bağımlı değişkenler etrafında değerlendirilmiştir. Böylece elde edilen sonuçlar ortaya çıkarılmıştır. Ulaşılan sonuçlar kuramsal çerçeve dahilinde açıklanmıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri ile öz yeterlik düzeyleri ve bunların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre durumu ve birbirleri ile ilişkilerinin araştırıldığı bu çalışmada aşağıda yer alan sonuçlar elde edilmiştir.

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleriyle ilgili en yüksek ortalamanın “Kendimi dinlenmiş hissediyorum” maddesine “Yüksek” derecesinde olduğu görülürken “Genellikle kendime güvenim yoktur” Maddesine en düşük ortalamaıyla “Düşük” derecesinde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre okul öncesi öğretmenleri kendilerini yüksek derecede kendilerini dinlenmiş olarak görürken kendilerine güvenin olmadığına ise katılımları düşük olmuştur. Araştırma bulgularının büyük ölçüde Aytaç (2020) ‘in araştırma bulgularıyla örtüştüğü ve bu bulguları destekler nitelikte olduğu görülmüştür. İncelenen birtakım araştırmaların (Yıldırım, 2013; Üldaş, 2005 ve Doğan, 2018) bulgularına bakıldığında, öğretmenlerin matematikle alakalı kaygı seviyelerinin az bulunduğu ifade edilmiştir. Öğretmenlerin okul öncesi eğitimin önemine inanmaları ve özveriyle yaklaşmaları öğretmenlerin kaygı düzeylerinin düşük sonuçlanmasında etkili olabilir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

Öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleriyle ilgili en yüksek ortalamanın “Bir öğrenci bir etkinlikle ilgili problem yaşadığında, bu etkinliği onun seviyesine göre tekrar ayarlayabilirim.” maddesine “Yüksek” derecesinde olduğu görülürken “Bir öğrenci genelde yaptığından daha iyi yapıyorsa, bu çoğunlukla benim biraz daha fazla çaba sarf etmiş

olmamandı.” Maddesine en düşük ortalamayla “Yüksek” derecesinde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre okul öncesi öğretmenleri kendi öz yeterliklerini yüksek derecede görmektedirler. Ölçek genel ortalamasının da “Yüksek” derecede olması bunu teyit etmektedir. Araştırma bulgularının büyük ölçüde Kesgin (2006) ‘in araştırma bulgularıyla örtüştüğü ve bu bulguları destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Araştırma bulgularının Tetik (2021) ‘in, Yüksel (2020) ‘in ve Aytaç (2020) ‘in araştırma bulgularıyla örtüştüğü, öz yeterlilik algılarının yüksek seviyede olduğu belirtilmiştir.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık göstermemiş ancak yaş ve hizmet yılına göre farklılık göstermiştir. Yaşa göre 23-30 yaş aralığındaki öğretmenlerle 41 ve üstündeki öğretmenler arasında ve 23-30 yaştakiler lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yaş geçtikçe sürekli kaygı düzeyinin azaldığı ortaya çıkmıştır. Kıdeme göre ise okulöncesi öğretmenlerinin hizmet süreleri arttıkça kaygı düzeylerinin azaldığı ve hizmet süresi az olanların daha fazla kaygı taşıdıkları ve tecrübesizliğin kaygıyı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularının Aytaç (2020) ‘in araştırma bulgularıyla örtüştüğü, okul öncesi öğretmenlerin yaş ve kıdem yıllarında ilerleme oldukça matematikle ilgili olan kaygılarının da hafiflediği tespit edilmiştir. Üldaş (2005), Yıldırım ve Gürbüz (2017) ‘in araştırma sonuçlarıyla yapılan araştırmanın paralellik gösterdiği yani öğretmenlerin yaşlarının artmasıyla kaygı düzeylerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yaşlarının ve kıdem yıllarının artmasıyla birlikte bilgi birikimlerinin artması, deneyimlerinin artması ve mesleğe olan hakimiyetlerinin artması kaygı düzeylerinin azalmasına neden olmuş olabilir. Fakat Doğan (2018) ‘in yaptığı çalışmada iki değişken arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

Okulöncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin yaş, eğitim düzeyi ve hizmet yılına göre farklılık görülememiştir. Okulöncesi öğretmenlerinin öz yeterliklerinin kişisel değişkenlere göre farklılık göstermediği belirlenmiş olup aksine benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bay ve Alisinanoğlu (2012) ‘nin yaptığı çalışmada, bütün 3, 4, 5 yaş okulöncesi

öğretmenlerinin okuma-yazmaya ön beceri oluşturmaya dair yeterlilik inancı puan ortalamalarının yaklaşık durumda bulunduğu belirtilmiştir. Bu örnekle uyumlu olarak Yaşar Ekici (2017), öz yeterlik inanışlarının kaç yaşında olduğunu belirten değişkene göre anlamlı seviyede farklılaşmadığını ortaya çıkarmıştır. Araştırma bulgularının büyük ölçüde Aytaç (2020)' in araştırma bulgularıyla örtüştüğü, katılım sağlayan öğretmenlerin matematikle alakalı öz yeterlilik inanışıyla yaş ve hizmet yılı değişkenleri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır. Araştırma bulgularının büyük ölçüde Kesgin (2006)' in araştırma bulgularıyla örtüştüğü görülmüştür. Araştırmanın bu bulgularının Yüksel (2020) araştırma bulgularıyla kısmen benzer ve kısmen farklılıklar görülmüştür. Bunun nedeni olarak evren ve örneklem farklılığından kaynaklı olabileceği öngörülmektedir. Ayrıca daha genç yaşta olan öğretmenlerin diğer yaştaki öğretmenlere göre deneyimsiz olmalarından ya da var olan deneyimlerinin olumsuz olmasından dolayı kendilerini yetersiz hissedebilecekleri varsayılabilir. Var olan bu durumun öz yeterlilik inancını olumsuz etkilediği söylenebilir.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

Okul öncesi öğretmenlerinin kaygı düzeyleri ile öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki düşük seviyeli ve negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiş ve öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleri yükseldikçe kaygı düzeylerinin düştüğü ya da kaygıları arttıkça öz yeterlik algılarının düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularının büyük ölçüde Aytaç (2020)' in araştırma bulgularıyla örtüştüğü, okul öncesi öğretmenlerinin matematikle ilgili öz yeterlilik ve kaygıları arasında negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Tetik (2021) 'in araştırma bulgularıyla örtüşmediği, öz yeterlikle mesleki kaygı seviyeleri arasında genel olarak orta seviyede bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Bunun nedeni olarak evren ve örneklem farklılığından kaynaklı olabileceği öngörülmektedir.

5.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

Öğretmenlerin öz yeterlik düzeyinin kaygı düzeyleri değişkenliğindeki rolü anlamlı olup öz yeterlik düzeyi yükseldikçe kaygı düzeyinin düştüğü tespit edilmiştir. Araştırma bulgularının Tetik (2021) 'in ve Aytaç (2020) 'in araştırma bulgularıyla örtüştüğü ve bu bulguları destekler nitelikte olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

Yapılan bu araştırmada verilere bağlı ortaya çıkan sonuçlara bakılarak önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler aşağıda sıralanmıştır.

- Okulöncesi öğretmenlerinin kaygı düzeylerini düşürecek faaliyetler yapılabilir.
- Okulöncesi öğretmenlerinin öz yeterliklerini arttırıcı çalışmalar ve faaliyetler arttırılabilir.
- Okulöncesi öğretmenlerinin isteğe bağlı sosyal ve kültürel çalışmalarla kaygılarını azaltıcı faaliyetler yapılabilir.
- Öğretmenlerin mesleki ve özlük haklarını korumaya yönelik yasal düzenlemeler yapılabilir.
- Öğretmenlerin 21. Yüzyıl becerilerini kazanma ve kazandırmaya yönelik yeterlikleri arttırılarak öz yeterlikleri arttırılabilir.

KAYNAKÇA

- Acar, H. (2021). *Karar verme tarzlarının öz yeterlilik ve kaygı düzeyleri açısından incelenmesi*. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Alisinanoğlu, F. ve İ, Ulutaş. (2000). Çocuklarda kaygı ve bunu etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 145, 15-19.
- Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar, M. (2001). *Okulöncesi eğitim*. İstanbul: YA-PA.
- Ayaz, A. ve Bilgin, N., & Mollaoğlu, N. (2017). Dental anksiyetede durumluk ve sürekli kaygı ölçeğinin kullanımı. *Klinik Bilimler Dergisi*, 8 (2), 1553-1560.
- Ayra, M. ve Kösterelioğlu. İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi. *NWSA-Education Sciences*, 1306-311. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.1.1C0630>
- Aytaç, Y. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin matematik kaygılarının matematik öz yeterliklerine olan etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory (1 thed.)*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Bandura, A. (1989). *Human agency in social cognitive theory*. *American Psychology*, 44, 1175–1184.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. *Encyclopedia of Human Behavior*, 4, 71-81 <https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura1994EHB.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bandura, A. (1997) *Social foundations of thought and action: A Social-Cognitive Theory*, pp. 400- 411.
- Bandura, A. (2001). “*Social cognitive theory: an angetic pespective,*” *Annual Review of Psychology*, 54(1), 1–26.
- Başaran, İ. E. (1991). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

- Başkan, D. N. ve Kutluca, A.Y. (2020). Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının aile katılımına yönelik öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4 (3), 392-423. DOI: 10.24130/eccd-jecs.1967202043251
- Bay, D. N. ve Alisinanoğlu, F. (2012). Anasınıfı öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin yeterlilik algılarının belirlenmesi. *Giresun Üniversitesi Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(6), 1-14.
- Blair, L. (2014). *Huzur: uyku bozukluğu, olumsuz düşünce, kaygı ve stresle baş etme yolları* (C.Aral, Çev.). Ankara: Akılçelen.
- Bullock, A., Coplan, R. J., & Bosacki, S. (2015). Exploring links between early childhood educators' psychological characteristics and classroom management self-efficacy beliefs. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue Canadienne Des Sciences Du Comportement*, 47(2), 175-183.
- Bulucu, Ö. (2003). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf davranış yönetiminde yetkinlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Çetin, Ş. (2004). Değişen değerler ve eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 161, 1-10.
- Coşkun, Y. ve Akkaş, G. (2009). Engelli çocuğu olan annelerin sürekli kaygı düzeyleri ile sosyal destek algıları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 1-3.
- Cüceloğlu, D. (2004). *İnsan ve davranış (Psikolojinin temel kavramları)*. İstanbul: Remzi.
- Cüceloğlu, D. (2005). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Demirel, Ö. (2013). *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Doğan, H. (2018). Sınıf öğretmenlerinin matematik kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek lisans tezi, YÖK Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 528260).
- Dönmez, Z. (1998). *Cerrahi kliniklerine ameliyat üzere yatan hastaların hastaneye yatıştaki anksiyeteleri ve anksiyeteyi gidermede hemşirelik yaklaşımının etkisinin incelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Ekici, G. (2006). Meslek lisesi öğretmenlerinin öğretmen öz yeterlik inançları üzerine bir araştırma. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, 24, 87-96.
- Ghaith, G., & Shaaban, K. (1999). The relationship between perceptions of teaching concerns, teacher efficacy, and selected teacher characteristics. *Teaching and Teacher Education*, 15(5), 487-496.
- Gümrükçü Bilgici, B. ve Deniz, Ü. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki kaygılarının bazı demografik özelliklere göre incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 5 (1), 53-70.
- Gündoğan, N. ve Aslan, D. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin matematiksel gelişim bilgileri, matematiğe yönelik kaygıları ve inançları ile çocukların erken matematik yetenekleri arasındaki ilişki. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 1038-1052.
- Gürkan, T. (2005). *Öğretmen nitelikleri görev ve sorumlulukları. okul öncesi eğitimde güncel konular*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Hançerlioğlu, O. (1988) *Ruh bilim sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitabevi. 223-224.
- Kapıkıran, N. (2006). *İlkokul öğretmenlerinin denetim odağı ve öz-yeterliliklerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Makale.
- Kaya, İ. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 345-363.
- Kesgin, E. (2006). *Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile problem çözme yaklaşımlarını kullanma düzeyler arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Denizli.
- Köknel, Ö. (2014). *Kaygıdan korkuya*. İstanbul: Remzi.
- Köroğlu, E. (2013). *Kaygılarımız, korkularımız nedir? Nasıl baş edilir.?* Ankara: HYB.
- Kurbanoğlu, S. (2004). *Öz-yeterlik inancı ve bilgi profesyonelleri için önemi*, Bilgi Dünyası. 5 (2), 137-152.
- Kuzucu, Y. (2013). *Küçükler için büyüklere çocuk ve ergen ruh sağlığı*. Ankara: Pegem.
- Küçükyılmaz, E. A. ve Duban, N. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi öz yeterlik inançlarının artırılabilmesi için alınacak önlemlere ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-2.

- MEB Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü (2006). *Okul öncesi eğitim programı (36 – 72 aylık çocuklar için) öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- MEB. (1993). *Okulöncesi eğitimi komisyon raporu*. Ankara: On Dördüncü Millî Eğitim Şûrası.
- Millî Eğitim Bakanlığı Okulöncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü. (2002). *Okulöncesi eğitim programı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Medina, N. T. (2013). *What is the relationship between early childhood teachers' training on the development of their teaching self-efficacy?* Yayınlanmamış doktora tezi, University of Southern California, Los Angeles, Kaliforniya, Amerika Birleşik Devletleri.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın sihirli yılları: okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Oktay, A. (2004). *Yaşamın sihirli yılları, okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Oppermann, E., Brunner, M., & Anders, Y. (2019). The interplay between preschool teachers' science self-efficacy beliefs, their teaching practices, and girls' and boys' early science motivation. *Learning and Individual Differences*, 70, 86-99.
- Öner, N. (1977). *Durumluk-sürekli kaygı envanterinin Türk toplumunda geçerliği*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Öner, N. ve Le Kompte, A. (1985). *Süreksiz durumluk / sürekli kaygı envanteri el kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Özata, H. (2007). *Öğretmenlerin öz-yeterlik algılarının ve örgütsel yenileşmeye ilişkin görüşlerinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Özer, K. (2011). *Kaygı: sınanma duygusuyla baş edebilme*. İstanbul: Sistem.
- Öztürk, A. (2008). *Manisa celal bayar üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik programı öğrencilerinin durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki*. Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

- Öztürk, Y. (2013). Okul öncesi eğitim programı ve ilkokula hazırlık. T. Erdoğan (Ed.). *İlkokula (ilköğretime) hazırlık ve ilkokul (ilköğretim) programları*, 13-24. Ankara: Eğiten Kitap.
- Pajares, F. (1997). Current directions in self-efficacy research. In M. Maehr & P.R. Pintrich (Eds.) *Advances in motivation and achievement*, 1-49. Greenwich, CT: JAI Pres.
- Rahimi, M., & Yadollahi, S. (2010). Computer anxiety and ICT integration in English classes among Iranian EFL teachers. *Procedia Computer Science*, 3, 203–209.
- Sargın, N. (1990). *Lise 1. ve lise 3. sınıf öğrencilerinin durumluk-sürekli kaygı düzeylerinin belirlenip karşılaştırılması*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Smith, D. J., & Sanche, R. P. (1993). Interns' personally expressed concerns: A need to extend the Fuller model?. *Action in Teacher Education*, 15(1), 36-41.
- Spielberger, C.D. (1966). *Theory and research in anxiety*. 3-32 New York: Academic Press.
- Sürücü, F. (2012). *Matematik öğretmen adaylarının gelecek kaygıları*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Şahin-Taşkın, Ç. ve Hacıömeroğlu, G. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öz-yeterlik inançları: nicel ve nitel verilere dayalı bir inceleme. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 21–40.
- TDK (2018). Türk Dil Kurumu. 06.12.2018 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gtsandkelime=KAYGI adresinden indirilmiştir.
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği (Pioo): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 374-384.
- Tepe, D. (2011). Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarını belirleme ölçeği geliştirme. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur. Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK.
- Tetik, A. (2021). *Öğretmen adaylarının öz yeterlik inançları ile mesleki kaygıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Üldeş, İ. (2005). *Öğretmen ve öğretmen adaylarına yönelik matematik kaygı ölçeği (MKÖ-Ö) nin geliştirilmesi ve matematik kaygısına ilişkin bir değerlendirme*. Yüksek lisans tezi, YÖK Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 188782).

- Üstündağ, N. (2001). *Müfredat laboratuvar okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yaşar Ekici, F. (2017). Okul öncesi öğretmen adayları ile pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenliğe yönelik öz yeterlik inançlarının karşılaştırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 3003-3022.
- Yıldırım, K. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin matematik kaygı düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, YÖK Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 191798).
- Yıldırım, K. ve Gürbüz, R. (2017). Sınıf öğretmenlerinin matematik kaygılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Millî Eğitim*, 25, 69-86.
- Yeşilyaprak, B. (2008). Eğitimde rehberlik hizmetleri: gelişimsel yaklaşım. İstanbul: Nobel.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(45), 88-104.
- Yüksel, H. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri, öz yeterlik inançları ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

EKLER

Ek 1: Araştırma İzni ve Ekleri

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-33760602
Konu : Anket Uygulama İzni

04/10/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 15.09.2021 tarihli ve 102403 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Neslihan HORASAN, "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Algısı ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı resmi bağımsız anaokulu, resmi ana sınıfı resmi mesleki ve teknik Anadolu lisesi uygulama anaokulu, özel bağımsız anaokulu, özel ana sınıflarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerine uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazılan ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
04/10/2021
Ali Nazım BALCIOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.
Gereğini rica ederim.

Ali Nazım BALCIOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah.29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 8d04-dfaa-3ea6-9b9a-16d1 kodu ile teyit edilebilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 15.09.2021-E.102403

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

39116
-1-16

Sayı : E-93282220-302.08.01-102403
Konu : Ölçek Uygulama İzni (Neslihan
HORASAN)

15.09.2021

DENİZLİ VALİLİĞİNE
(Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

İlgi : Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 13.09.2021 tarihli ve E-30575850-302.08.01-100984 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı 202106034 numaralı öğrencisi Neslihan HORASAN'ın, "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Algısı ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı proje çalışması kapsamında, Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Denizli il merkezi ve ilçelerindeki resmi bağımsız anaokulu, resmi ana sınıfı, resmi mesleki ve teknik anadolu lisesi uygulama anaokulu, özel bağımsız anaokulu, özel ana sınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden veri toplamak üzere ölçek uygulayabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi hususunda;
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. İbrahim KISAÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgili Yazı ve Ekleri (25 Sayfa)

İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
17 Eylül 2021
VALİ Y.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSMNS589T6F Pin Kodu :37752 Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-ebys>
Adres:Kınıklı Yerleşkesi Rektörlük Binası 20160/DENİZLİ
Telefon:0 (258) 296 21 51 Faks:0 (258) 296 23 32
e-Posta:oid@pau.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.pau.edu.tr/oidb
Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejla GEBEŞ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bvrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Sayı : E-30575850-302.08.01-100984
Konu : Ölçek Uygulama İzni - Neslihan
HORASAN

13.09.2021

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

10.201.1.29

3236

İlgi : Enstitümüz Temel Eğitim Anabilim Dalı'nın 13.09.2021 tarih 100456 sayılı yazısı.
15.09.2021

Enstitümüz Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı 202106034 numaralı öğrencisi Neslihan HORASAN'ın danışmanı Prof. Dr. Mustafa BULUŞ sorumluluğunda yürüteceği "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Algısı ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu proje çalışması kapsamında Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Denizli ili merkez ve ilçelerindeki resmi bağımsız anaokulu, resmi anasınıfı, resmi mesleki ve teknik anadolu lisesi uygulama anaokulu, özel bağımsız anaokulu, özel anasınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden ekli ölçekler aracılığı ile veri toplamak üzere ölçek uygulama isteğine ilişkin dilekçesi yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BSMNBYNJKL Pin Kodu : 49203 Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-ebys>

Adres: PAÜ- Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğü Kınıklı Yerleşkesi (Eğitim

Bilgi için: Mustafa Gökhan ÇAVUŞOĞLU

Fakültesi Binası 4.kat) 20160 Denizli

Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Telefon:0 (025) 8 Faks:0 (258) 296 12 01

e-Posta: egtbilens@pamukkale.edu.tr Elektronik

Ağ: <https://www.pau.edu.tr/egitimbilimleri>

Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984
Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100456

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Temel Eğitim Anabilim Dalı

Sayı : E-56384133-300-100456
Konu : Neslihan HORASAN - Ölçek

EGİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜNE

10.204.1.89
Anabilim Dalımız Okul Eğitimi Temel Lisans Programı 202106034 numaralı öğrencisi Neslihan HORASAN , danışmanlığını Prof. Dr. Mustafa BULUŞ tarafından yürütülen "Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algısı ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi " isimli çalışmanın Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Denizli ili merkezi ve Denizli'nin tüm ilçelerindeki resmi bağımsız anaokulu, resmi anasınıfı, resmi mesleki ve teknik Anadolu lisesi uygulama anaokulu, özel bağımsız anaokulu, özel anasınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden ekli ölçek aracılığı ile veri toplama işlemlerinin yürütülebilmesi için gerekli izinlerin alınması hususunda;

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hüseyin KIRAN
Anabilim Dalı Başkanı

Ek: Dilekçe ve ekleri

Belge Doğrulama Kodu : BSLNBUVU5L Pin Kodu : 97592 Belge Takip Adresi : <http://www.tuzkiye.gov.tr/pau-ebys>
Adres: PAÜ- Eğitim Bilimleri Enstitüsü M66'dürlüğü Kızılkaya Kampüsü (Eğitim Fakültesi)
Bina: 4.kat) 20160 Denizli
Telefon: 0 (025) 8 Faks: 0 (258) 296 12 01
e-Posta: egi_bilens@pamukkale.edu.tr Elektronik
Ağ: <http://www.pau.edu.tr/egitimbilimleri/>
Kop Adresi: paurektorluk@is01.kep.tr

Bilgi için: Ayşe KAN
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanlığına

Anabilim dalınız, Okul Öncesi Eğitimi Tezsiz YL Programı 202106034 nolu öğrencisiyim. Danışmanlığı Prof. Dr. Mustafa BULUŞ tarafından yürütülen "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Algısı ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı proje çalışmam kapsamında, araştırma önerim doğrultusunda Denizli İl Merkezi ve Denizli'nin tüm ilçelerindeki Resmi Bağımsız Anaokulu, Resmi Anasınıfı, Resmî İlkokul ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulu, Özel Bağımsız Anaokulu, Özel Anasınıfında görev yapan ve 2021-2022 öğretim yılına başlamak üzere olan Okul Öncesi Öğretmenlerden ekli ölçekler aralığı ile veri toplamak istiyorum. Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğünden gerekli iznin alınması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Uygundur
M. Buluş

Neslihan HORASAN

Adres: İstiklal mahallesi 170 sokak
No:13 Horasan Apt. Kat:4
Pamukkale/ DENİZLİ

Geliş Tarihi: 13/9/2021
Kayıt no: 100.708
Dosya no:

EKLER

- Ek-1: Başvuru Formu (ayse.meb.gov.tr adresinden alınacak başvuru formu)
- Ek-2: Gönüllü Katılım Formu
- Ek-3: Dönem Projesi Önerisi
- Ek-4: Çalışma Materyali (Ölçekler)
- Ek-5: Anket Sahibi İzin Mail Çıktısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI OKUL VE KURUMLARDA
GERÇEKLEŞTİRİLECEK ARAŞTIRMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN
ARAŞTIRMA İZİN BAŞVURU TAAHHÜTNAMESİ**

1. Araştırmam boyunca anayasa/kanun ve yönetmeliklere uygun davranacağımı,
2. Araştırmayı yürüteceğim okulun/kurumun kurallarına uyacağımı,
3. Araştırmam boyunca hiç kimseyi araştırmama/çalışmama katılmaya zorlamayacağımı,
4. Araştırmayı/çalışmayı bana tahsis edilen mekân/sınıf ve zamanda gerçekleştireceğimi,
5. Araştırmamın olası fiziksel/ruhsal zararları konusunda katılımcıları bilgilendireceğimi,
6. Araştırmam/ çalışmam sırasında topladığım kişisel bilgileri koruyacağımı,
7. Araştırmam/çalışmam için gerektiği kadar veri toplayacağımı,
8. Araştırma/çalışma sırasında öğrencilerin derslerinde/çalışmalarında herhangi bir kayıplarının olmayacağını,
9. Araştırmam/çalışmam sırasında herhangi bir ticari faaliyette bulunmayacağımı, katılımcıları herhangi bir ürtin/esev/tedaviye yönlendirmeyeceğimi,
10. Araştırma izin evraklarını okul yönetimine teslim edeceğim, ^{10.09.2021}
11. Araştırma/çalışma sırasında izni olan evrakları kullanacağımı, ²²⁸⁶
12. Tıbbi araştırmalarda araştırma/çalışmanın uygulanma sırasında etik kurallara uyacağımı, ^{13.09.2021}
13. Araştırma/çalışma sırasında topladığım ses ve görüntü kayıtlarını güvenli ortamlarda saklayacağımı ve araştırma/çalışma sonrasında imha edeceğimi,
14. Genelge hükümlerine aykırı davranmam ve herhangi bir yanlış ifade, beyan ve maddi gerçeği gizleme gibi durumlarda adli ve idari işlemlerin yürütülmesini kabul edeceğimi,
15. İzin alınmış araştırmalarda/projelerde insanlarla ilgili yapılacak anket, görüşme, gözlem, alan araştırması, uygulama ve incelemelerde sağlık, güvenlik, insan hakları, mevcut mevzuat hükümleri, hukukun genel ilkelerini ihlal etmeyeceğimi ve etik ilkelere uyacağımı,
16. Araştırma ile ilgili sonuç raporlarını çalışmamın bitiş tarihinden itibaren 30 gün içinde izin aldığım birime ulaştıracağımı,

Kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmanın Adı : *Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik algısı ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*
Araştırmacı : *Neslihan HORASAN*

Tarih:

10.9.2021

İmza

İsim - Soyisim

Neslihan HORASAN

Bvrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİNE

02/09/2021

BAŞVURU NO	202109022580954874
ÜNİVERSİTE ADI	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
BÖLÜM ADI	Okul Öncesi Eğitimi
ÜNVAN	Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI	14957735304
KONU	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZ YETERLİLİK ALGISI VE KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
ARAŞTIRMA TÜRÜ	Proje 15.09.2021
ÖRNEKLEM GRUBU	Öğretmen,
KAPSAMI	Okul/Kurum,
İLLER	DENİZLİ
KURUM TÜRLERİ	Resmî Bağımsız Anaokulu, Resmî Anasınıfı, Resmî Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Özel Bağımsız Anaokulu , Özel Anasınıfı,
İLETİSİM BİLGİLERİ	Adres:istiklal Mahallesi 1170 Sokak No:13 Horasan Apt. kat:4 Pamukkale/ Denizli- Telefon:(537) 543-5653- Eposta:island-07@hotmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Millî Eğitim Bakanlığı'ndan gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek listesi.

Proje Özeti

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

Katılım Kabul Formu
Veri toplama araçları

İmza
NESLİHAN HORASAN
Öğrenci

Dilekçe ve eklerinin üst yazı ile DENİZLİ VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ulaştırılması gerekmektedir.

10.201.1.29
3236
15.09.2021

Ek 2: Ölçekler

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Yaş:

Hizmet Yılı:

SÜREKLİLİK KAYGI ÖLÇEĞİ

YÖNERGE: Aşağıda kişilerin kendilerine ait duygularını anlatmada kullandıkları birtakım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonra da o anda nasıl hissettiğinizi ifadelerin sağ tarafındaki parantezlerden uygun olanını işaretlemek suretiyle belirtin. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarf etmeksizin anında nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyin.

10.201.1.29
3236

15.09.2021

		Hemen hemen hiçbir zaman	Bazen	Çok zaman	Hemen her zaman
21.	Genellikle keyfim yerindedir	(1)	(2)	(3)	(4)
22.	Genellikle çabuk yorulurum	(1)	(2)	(3)	(4)
23.	Genellikle kolay ağlarım	(1)	(2)	(3)	(4)
24.	Başkaları kadar mutlu olmak isterim	(1)	(2)	(3)	(4)
25.	Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım	(1)	(2)	(3)	(4)
26.	Kendimi dinlenmiş hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
27.	Genellikle sakin, kendine hakim ve soğukkanlıyım	(1)	(2)	(3)	(4)
28.	Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
29.	Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
30.	Genellikle mutluyum	(1)	(2)	(3)	(4)
31.	Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
32.	Genellikle kendime güvenim yoktur	(1)	(2)	(3)	(4)
33.	Genellikle kendimi emniyette hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
34.	Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım	(1)	(2)	(3)	(4)
35.	Genellikle kendimi hüzünlü hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
36.	Genellikle hayatımdan memnunum	(1)	(2)	(3)	(4)
37.	Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder	(1)	(2)	(3)	(4)
38.	Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam	(1)	(2)	(3)	(4)
39.	Aklı başında ve kararlı bir insanım	(1)	(2)	(3)	(4)
40.	Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor	(1)	(2)	(3)	(4)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2021-E.100984

ÖZ YETERLİLİK ÖLÇEĞİ

Aşağıda eğitim- öğretim sürecine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Çalışmanın amacı, eğitim- öğretimle ilgili bu cümlelere ilişkin düşüncelerinizi belirlemektir. Ölçekte bulunan ifadelerin size ne ölçüde uygun olduğunu ilgili seçeneğe X işareti koyarak belirtiniz. Lütfen bos bırakmayınız.

HKM: Hiç Katılmıyorum

K: Katılıyorum

KM: Katılmıyorum

TK: Tamamen Katılıyorum

BK: Biraz Katılıyorum

10.201.1.29
3236
15.09.2021

Hiç Tamamen
Katılmıyorum. Katılıyorum.

		HKM	KM	BK	K	TK
1.	Eğer bir öğrenci genelde sergilediğinden daha iyi davranışlar sergiliyorsa, bu benim daha uygun bir yaklaşım kullanmış olmamdadır.					
2.	Eğer bir öğrenci bir kavramı hızlıca kavriyorsa, bu muhtemelen benim o kavramı öğretmede gerekli basamakları bilmemdedir.					
3.	Bir öğrenci genelde yaptığından daha iyi yapıyorsa, bu çoğunlukla benim biraz daha fazla çaba sarf etmiş olmamdadır.					
4.	Eğer sınıftaki öğrenci faaliyeti engelleyecek bir davranışta bulunursa, onu sakinleştirmeye ilişkin birkaç teknik bildiğimden eminim.					
5.	Öğrencilerin davranışları düzeliyorsa, bu çoğunlukla benim daha etkili yaklaşımlar kullanmamdadır.					
6.	Eğer öğrencilerimden biri bir etkinliği yapamıyorsa, etkinliğin uygun güçlükte olup olmadığını doğru olarak değerlendirebilirim.					
7.	Bir öğrenci bir etkinlikle ilgili problem yaşadığında, bu etkinliği onun seviyesine göre tekrar ayarlayabilirim.					
8.	Eğer gerçekten çabalarsam, en güç ve güdülenmemiş öğrencilere bile ulaşabilirim.					
9.	Eğer bir öğrenci önceki gün kazandırdığım davranışı sergileyemezse, sonraki gün öğrencinin davranışı sergilemesini nasıl sağlayacağımı bilirim.					

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Neslihan
Soyadı	Horasan
Doğum Tarihi ve Yeri	30/01/1988 Muğla
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve Mail Adresi	İstiklal Mahallesi 1170 Sokak No:13 Horasan Apt. Kat:4 Pamukkale / DENİZLİ island-07@hotmail.com
Eğitim Durumu	
İlköğretim	Muğla 75. Yıl İlk ve Orta Okulu
Ortaöğretim	Muğla Anadolu Kız Meslek Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Gazi Üniversitesi
Mesleki Deneyim	
2010-2014	Velimeşe Kız Teknik ve Meslek Lisesi Çorlu/ TEKİRDAĞ
2014-Halen	Karaağaç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Acıpayam /DENİZLİ